

No. 47222

—
**Latvia
and
Kyrgyzstan**

Agreement between the Government of the Republic of Latvia and the Government of the Kyrgyz Republic on the promotion and protection of investments (with protocol). Riga, 22 May 2008

Entry into force: *11 February 2009 by notification, in accordance with article 17*

Authentic texts: *Kyrgyz, Latvian and Russian*

Registration with the Secretariat of the United Nations: *Latvia, 1 March 2010*

—
**Lettonie
et
Kirghizistan**

Accord entre le Gouvernement de la République de Lettonie et le Gouvernement de la République kirghize relatif à la promotion et à la protection des investissements (avec protocole). Riga, 22 mai 2008

Entrée en vigueur : *11 février 2009 par notification, conformément à l'article 17*

Textes authentiques : *kirghiz, letton et russe*

Enregistrement auprès du Secrétariat des Nations Unies : *Lettonie, 1er mars 2010*

[KYRGYZ TEXT – TEXTE KIRGHIZ]

**Латвия Республикасынын Өкмөтү менен Кыргыз Республикасынын
Өкмөтүнүн ортосундагы Инвестицияларды
колдоо жана коргоо жөнүндө
МАКУЛДАШУУ**

Мындан ары Макулдашуучу Тараптар деп аталуучу Латвия Республикасынын Өкмөтү менен Кыргыз Республикасынын Өкмөтү,

Макулдашуучу Тараптардын биринин инвесторлорунун инвестицияларын экинчи Макулдашуучу тараптын мамлекетинин аймагында басмырлабаган негизде коргоонун зарылдыгын таанышып,

Макулдашуучу Тараптардын биринин Макулдашуучу экинчи тараптын мамлекетинин аймагында улуттук инвестицияларга жана компаниялардын инвестицияларына карата узак экономикалык кызматташууну өнүктүрүүнү каалашып,

ушул Макулдашууга ылайык берилүүчү режим инвестициялар үчүн жеке капиталдын агыш келишине жана Макулдашуучу Тараптардын экономикасын өнүктүрүүгө дем бере тургандыгын таанышып,

экономиканы жана ишкер байланышты өнүктүрүү эмгек укуктарын эл аралык таанууну өнүктүрө тургандыгын таанышып,

ден-соолук, коопсуздук үчүн зыянсыз жетишүүгө боло турган максаттарга жана жалпы колдонуудагы курчап турган чөйрөнү коргоо чараларына макул болушуп,

төмөнкүлөр жөнүндө макулдашты:

1-статья. Аныктамалар

1. “Инвестициялар” Макулдашуучу Тараптын биринин инвестору Макулдашуучу башка Тараптын мамлекетинин аймагында ошол (кабыл алуучу Макулдашуучу Тараптын) улуттук мыйзамдарына ылайык инвестициялаган активдердин бардык түрлөрүн билдирет жана атап айтканда, бирок бул менен чектелбестен төмөндөкүлөрдү камтыйт:

(а) кыймылдуу жана кыймылсыз мүлк жана мүлккө байланышкан башка ижара, ипотека, мүлктүк укук жана кепилдик сыяктуу укуктар;

(b) акциялар, капитал, карыз милдеттенмелери жана компанияларга катышуунун башка түрлөрү;

(c) акча каражаттарына же экономикалык баалуулукка ээ болгон ар кандай башка аткарууларга талаптар;

(d) автордук укуктарды, соода маркаларын, патенттерди, өндүрүштүк дизайнды жана техникалык процесстерди, кесиптик жашыруун сырларды, соода аталыштарын, ноу-хау (патенттелбеген практикалык билимдерди), гуд-виллди (ишкер репутация) камтыган интеллектуалдык менчикке укуктарды;

(e) жаратылыш ресурстарын издөөгө, иштетүүгө, казууга жана пайдалануучу концессияны кошо алганда улуттук мыйзамдарга же макулдашууларга ылайык берилүүчү ишкер концессиялар.

Коюлуп жаткан же реинвестицияланган ар кандай өзгөрүү формалары эгерде мындан өзгөрүүлөр инвестициялар аймагында ишке ашырылган Макулдашуучу Тараптын мамлекетинин улуттук мыйзамдарына ылайык келсе инвестицияларды ишке ашыруунун мүнөзүнө таасир этпеш керек.

2. “Инвестор” ар бир Макулдашуучу Тарапка карата төмөнкүлөрдү билдирет:

(a) Латвия Республикасына карата:

(i) “жеке адам” Латвия Республикасынын улуттук мыйзамдарына ылайык анын жаранын, ошондой эле Латвия Республикасынын мыйзамдарына ылайык Латвия Республикасынын же ар кандай башка өлкөнүн жарандыгы жок жана Латвия Республикасы берген жараны-эместигинин паспорту бар адамдарды билдирет;

(ii) “юридикалык тарап” Латвия Республикасынын улуттук мыйзамдарына ылайык уюшулган ар кандай юридикалык тарапты билдирет.

(b) Кыргыз Республикасына карата:

(i) “жеке адам” Кыргыз Республикасынын улуттук мыйзамдарына ылайык анын жараны болуп эсептелген жеке адамды билдирет;

(ii) “юридикалык тарап” Кыргыз Республикасынын улуттук мыйзамдарына ылайык уюшулган ар кандай юридикалык тарапты билдирет;

3. “Киреше” инвестициялардан алынган сумманы, атап айтканда пайдаларды, капиталдын өсүшүн, дивиденддерди, автордук гонорарларды, лицензияланган жана башка сыйлыктарды түшүндүрөт.

4. “Аймак” Макулдашуучу эки Тарапка карата аймакты билдирет, анда Макулдашуучу Тараптардын мамлекеттеринин ар бири улуттук мыйзамдарга жана эл аралык укукка ылайык өздөрүнүн эгемендүү укуктарын жана юрисдикциясын ишке ашырат.

2-статья. Инвестицияларды колдоо жана коргоо

1. Макулдашуучу Тараптын ар бири өз мамлекетинин аймагында инвестициялоо үчүн экинчи Макулдашуучу Тараптын инвесторлорун колдойт жана ыңгайлуу шарт түзөт жана өзүнүн мамлекетинин улуттук мыйзамдарына ылайык мындай инвестицияларына жол берүүгө тийиш.

2. Макулдашуучу Тараптын ар бири өз мамлекетинин аймагында экинчи Макулдашуучу Тараптын инвестицияларына жана инвесторлорунун инвестициялардан алынган кирешесине калыс жана тең укуктуу шарт берет жана толук жана дайыма коргоону жана коопсуздугун камсыз кылат.

3. Макулдашуучу Тараптын кимиси болбосун өзүнүн мамлекетинин аймагында Макулдашуучу экинчи Тараптын инвесторлорунун инвестицияларын башкаруунун, пайдалануунун, ээ болуунун же тескөөнүн укугуна негизсиз, өз алдынча же басмырлоо чаралары менен зыян келтирбөөгө тийиш.

3-статья. Айрыкча жагымдуу жана улуттук режим

1. Макулдашуучу Тараптын ар бири экинчи Макулдашуучу Тараптын инвесторлорунун инвестицияларына өз инвесторлоруна же ар кандай үчүнчү мамлекеттин инвесторлорунун инвестицияларына айрыкча жагымдуу болуп эсептелгенден кем эмес режимди камсыз кылат, эгер акыркы режим инвестор үчүн айрыкча жагымдуу болуп эсептелсе.

2. Макулдашуучу Тараптын ар бири экинчи Макулдашуучу Тараптын инвесторлоруна алардын инвестицияларын башкаруу, эксплуатациялоо, пайдалануу, ээлик кылуу же тескөө укугуна карата өз инвесторлоруна же ар кандай үчүнчү өлкөнүн инвесторлорунун инвестицияларына айрыкча жагымдуу болуп эсептелгенден кем эмес режимди камсыз кылат, эгер акыркысы инвестор үчүн айрыкча жагымдуу болуп эсептелсе.

4-статья. Артыкчылыктар

1. Бул Макулдашуунун жоболору Макулдашуучу Тараптын биринин экинчи Макулдашуучу Тараптын инвесторлоруна төмөндөгүлөрдөн келип чыккан кийинки Макулдашуучу Тарапка берилиши мүмкүн болгон ар кандай режимден, преференциядан же артыкчылыктан алардын инвестицияларына жана инвестициядан түшкөн азыркы жана келечек

пайдасынан кирешелерине жайылтылуучу милдеттери катары чечмеленбеши керек:

(а) ар кандай Макулдашуучу Тараптардын мамлекеттери катышуучусу болуп эсептелген же болушу мүмкүн болгон ар кандай эл аралык эркин соода аймагына, бажы союзуна, валюталык союзга, жалпы рынокко мүчөлүктөн же ушундай союздарга же уюмдарга мүчө болууга алып келүүчү келишимден;

(б) толук же негизинен салык салууга тиешелүү ар кандай эл аралык келишимден же макулдашуудан.

5-статья. Экспроприация жана компенсация

1. Макулдашуучу Тараптар экинчи Макулдашуучу Тараптын инвесторлорунун инвестицияларына карата экспроприациялоого жана улутташтырууга тике же кыйыр чараларды же ошого окшош башка (мындан ары-экспроприация) чараларды көрүшпөйт, буга төмөнкү экспроприациялар кирбейт:

(а) коомдук максаттарда;

(б) басмырлабаган негизде;

(с) улуттук мыйзамдарга ылайык, жана

(д) ушул Статьянын 2-пунктуна ылайык так, натыйжалуу жана бирдей компенсация төлөө.

2. Компенсациялар:

(а) кечиктирилбестен төлөнүшү керек. Кечиктирилсе төлөөлөрдү кармоо учурундагы алмашуу курсунун өзгөрүүсүнөн пайда болгон чыгымдарды аймагында инвестирилөө ишке ашырылган Макулдашуучу тарап тартаат.

(б) экспроприация жүргүзүлгөнгө чейинки учурдан экспроприацияланган инвестиция анык рыноктук наркка эквиваленттүү болушу керек. Наркы боюнча өзгөрүүлөр рыноктук наркка таасир тийгизбеши керек, анткени экспроприация жалпыга алдын ала маалым болот;

(с) толук ишке ашырылууга жана эркин которулууга тийиш;

(д) экспроприациянын убагынан иш жүзүндө төлөп берүү күнүнө чейин компенсация төлөнүп берилүүчү валюта үчүн рыноктук негизде белгиленген коммерциялык ставкага кызыкчылыкты камтышы керек.

6-статья. Жоготуулар үчүн компенсация

1. Макулдашуучу Тараптардын биринин инвесторлоруна

Макулдашуучу Тараптын экинчисинин аймагында согуштун, же башка куралдуу жаңжалдын, өзгөчө кырдаалдын, революциянын, көтөрүлүштүн, жарандык тартипсиздиктин же ушуга окшогон ар кандай окуялардын натыйжасында инвестициясы жоготууга учураса Макулдашуучу Тараптын кийинкиси тарабынан реституцияга, кепилдикке, компенсацияга же ар кандай башка ордун толтурууга карата өзүнүн инвесторлоруна же ар кандай үчүнчү өлкөнүн инвесторлору үчүн ыңгайлуу болуп эсептелген ыңгайлуу режимден кем эмес режимди берет.

2. Макулдашуучу Тараптын биринин 1-пунктта көрсөтүлгөн бардык учурлардын натыйжасында чыгым тарткан инвестор:

(а) куралдуу күчтөрдүн же Макулдашуучу Тараптын мамлекеттик органдарынын анын инвестициясын же анын кайсы бир бөлүгүн реквизирилоо, же

(б) анын инвестициясын же анын кайсы бир бөлүгүн экинчи Макулдашуучу Тараптын куралдуу күчтөрүнүн же мамлекеттик органдарынын ушул жагдайда зарылчылык болбогон үчүн жок кылуусу,

кандай гана болбосун Макулдашуучу Тараптын кийинкиси тарабынан реституция же компенсация берилет, ал ушул Макулдашуунун 5-статьясынын 2-пунктуна ылайык компенсацияга карата так, бирдей жана натыйжалуу болушу керек.

7-статья. Төлөмдөрдү которуулар

1. Макулдашуучу Тараптардын ар бири өз мамлекетинин улуттук мыйзамдарына ылайык экинчи Макулдашуучу Тараптын инвесторлоруна анын аймагында жана анын аймагынан тышкары инвестицияга байланышкан төлөмдөрдү эркин которуу кепилдигин бериши керек. Мындай төлөмдөр атап айтканда, төмөнкүлөрдү камтышы керек:

(а) инвестицияны пайдалануу же кеңейтүү үчүн алгачкы капиталды жана кошумча сумманы;

(б) кирешелерди;

(с) инвестициянын жалпы же айрым бөлүгүн жоюудан түшкөн кирешелерди;

(д) заемдук төлөп берүүлөрдү кошкондо контракттардын алкагында жүргүзүлгөн төлөмдөрдү;

(е) ушул Макулдашуунун 5-6-статьяларына ылайык төлөнүп берилүүгө тийиш болгон компенсацияларды;

(ф) талаш-тартыштарды чечүүдөн пайда болгон төлөмдөрдү;

(г) өлкөдөн тышкары жалданган жана инвестиция менен байланыштуу иштеген персоналдарга эмгек акы жана башка сыйлыктарды.

2. Макулдашуучу Тараптын ар бири андан ары ушул Статъянын 1-пунктунда көрсөтүлгөн төлөмдөрдү которуулар эркин өтүмдүү валютада жана төлөмдү которуу жүргүзүлгөн күндөгү Макулдашуучу Тараптар үчүн инвестицияга карата колдонууга боло турган үстөмдүк кылуучу рыноктук алмашуучу ставкада ишке ашырыла тургандыгына кепилдик бериши керек.

3. Чет элдик валютаны алмашуучу рынок жок болсо, Карыз алуунун Атайын укуктарынын алкагында акча эсептөө бирдигинин эң акыркы алмашуу курсун колдонушу керек.

8-статья. Суброгация

1. Эгерде Макулдашуучу Тарап же алардын өкүлү экинчи Макулдашуучу Тараптын аймагында инвестицияларга байланыштуу берген кепилдикке ылайык өз инвесторлоруна төлөөлөрдү жүргүзсө, экинчи Макулдашуучу Тарап төмөндөгүлөрдү тааныйт:

(a) улуттук мыйзамдарга же ушул өлкөдөгү түзүлгөн Макулдашууларга ылайык инвесторлорго кийинки Макулдашуучу Тарапка же анын дайындалган өкүлүнө укуктарын жана талаптарын өткөрүп берүүнү;

(b) кийинки Макулдашуучу Тарапка же анын дайындалган өкүлүнө суброгациянын натыйжасында укуктарды пайдаланууга жана бул инвестордун талаптарын илгерилетүүгө жана ушул инвестицияга байланышкан милдеттерди өзүнө алуунун укугун.

2. Суброгациянын натыйжасында алынган укуктар жана талаптар инвестордун укуктарынын же талаптарынын чегинен чыкпайт.

9-статья. Инвесторлор менен Макулдашуучу Тараптардын ортосундагы талаш-тартыштар

1. Биринчи Макулдашуучу Тарап менен экинчи Макулдашуучу Тараптын инвесторлорунун ортосундагы инвестицияга байланышкан кийинки Макулдашуучу Тараптын аймагындагы ар кандай талаш-тартыштар достук жолу менен, талаш-тартыштардын тараптарынын ортосундагы сүйлөшүү аркылуу мүмкүн болушунча тез чечилиши керек.

2. Эгерде мындай талаш-тартыштын предмети кат жүзүндөгү сурам берген күндөн баштап үч (3) ай аралыгында чечилбесе, анда инвестор каалоосу боюнча аны төмөндөгү инстанциялардын кароосуна бере алат:

(a) Макулдашуучу Тараптардын кимисинин аймагында инвестиция жүргүзүлсө анын компетенттүү сот органдарына; же

(b) Макулдашуучу тараптардын экөө тең ИТЖЕБдин катышуучусу болуп эсептелсе, 1965-жылдын 18-мартында Вашингтон шаарында кол коюу үчүн ачылган мамлекеттердин жана башка үчүнчү мамлекеттердин жарандарынын ортосундагы инвестициялык талаш-тартыштарды жөнгө салуу боюнча Конвенцияга ылайык түзүлгөн Инвестициялык Талаш-тартыштарды Жөнгө салуу боюнча Эл аралык Борборго (мындан ары - ИТЖЭБ) (мындан ары - борбор); же

(c) Макулдашуучу Тараптардын бирөө гана ИТЖЕБдин Конвенциясынын мүчөсү болуп саналса Борбордун кошумча органына караштуу арбитражга; же

(d) талашып-тартышкан тараптар жагынан башкача каралбаса, Бириккен Улуттар Уюмунун эл аралык соода укуктары боюнча комиссиясынын арбитраждык эрежелери (ЮНСИТРАЛ) боюнча түзүлө турган “ad hoc” ар кандай арбитраждык сотко.

3. Талаштын катышуучусу болгон Макулдашуучу Тараптардын бирөө дагы экинчи Макулдашуучу Тараптын инвестору камсыздандыруудан улам жоготуулардын бөлүгүнө же бардыгына компенсация алгандыгынын фактысына таянып, арбитраждык процесстин бир дагы баскычында арбитраждык чечимге нааразычылык кыла албайт.

4. Арбитраждык соттун чечими акыркы жана Макулдашуучу Тараптардын мамлекеттеринин улуттук мыйзамдарына ылайык аткаруу үчүн милдеттүү болуп эсептелет.

10-статья. Макулдашуучу Тараптардын ортосундагы талаш-тартыштарды чечүү

1. Макулдашуучу Тараптардын ортосундагы ушул Макулдашууну чечмелөөгө жана колдонууга карата талаш-тартыштар мүмкүн болушунча дипломаттык каналдар аркылуу сүйлөшүүлөр аркылуу чечилиши керек.

2. Эгер талаш-тартыш үч (3) ай аралыгында чечилбесе, Макулдашуучу Тараптардын биринин өтүнүчү боюнча ушул Макулдашуунун шарттарына ылайык арбитраждык сотто каралат.

3. Арбитраждык сот ар бир учур үчүн чечүүнүн төмөндөгүдөй жолдорун түзөт: Арбитраж арызды кабыл алгандан кийинки эки (2) ай аралыгында ар бир Макулдашуучу Тарап соттун бирден мүчөсүн дайындайт. Бул эки мүчө андан соң үчүнчү бир өлкөнүн жаранын тандашат, ал Макулдашуучу Тараптардын экөөнүн жактыруусунан кийин Соттун Төрагасы (мындан ары – “Төрага” деп аталат) болуп дайындалышы керек. Төрага эки мүчөсү дайындалган күндөн тартып эки (2) ай

аралыгында бекилиши керек.

4. Эгерде ушул Статьянын 3-пунктунда көрсөтүлгөн убакыт ичинде керектүү дайындоолор жүргүзүлбөсө, арыз Эл аралык Соттун Төрагасына дайындоолорду ишке ашыруу үчүн берилиши мүмкүн. Эгер ал Макулдашуучу Тараптардын биринин жараны болсо же кандайдыр бир себептерден улам жогоруда белгиленген милдеттерди аткара албаса дайындоолорду ишке ашыруу үчүн Вице-Төрага чакырылат. Эгер Вице-Төрага дагы Макулдашуучу Тараптардын биринин жараны болсо же кандайдыр бир себептерден улам жогоруда белгиленген милдеттерди аткара албаса анда Макулдашуучу Тараптардын биринин жараны болуп эсептелбеген Эл аралык Соттун жашы улуу мүчөсү дайындоолорду ишке ашыруу үчүн чакырылат.

5. Арбитраждык Соттун чечими көпчүлүк добуш менен кабыл алынат. Мындай чечимдер милдеттүү болууга тийиш. Макулдашуучу Тараптын ар бири өзүнүн арбитражын жана анын арбитраждык ишине кеткен чыгымдарын өзүнө алат; Төраганын чыгымдарын жана калган чыгымдарды Макулдашуучу Тараптар бирдей өлчөмдө тартышат. Арбитраждык сот буга карабастан Макулдашуучу Тараптардын экөөнүн бири чыгымдардын көбүрөөк бөлүгүн тартууга тийиш деп чече алат жана мындай чечим Макулдашуучу Тараптардын экөөнө тең милдеттүү болуш керек. Арбитраждык Сот өзүнүн жол-жоболорун белгилейт.

11-статья. Башка эрежелерди жана атайын милдеттенмелерди колдонуу

Эгерде Макулдашуучу Тараптардын мамлекеттеринин улуттук мыйзамдарынын жоболору эл аралык келишимдин нормалары менен же экинчи Макулдашуучу Тараптын инвесторлорунун инвестицияларына карата контракттын башка атайын шарттары ушул Макулдашууда каралгандан кыйла ыңгайлуу режимде болсо мындай жоболор бул Макулдашуунун ыңгайлуу болуп саналган бөлүгүндө колдонулат.

12-статья. Бул Макулдашууну колдонуу

Бул Макулдашуу Макулдашуучу Тараптын биринин инвесторунун экинчи Макулдашуучу Тараптын аймагына салынган инвестицияларына карата анын улуттук мыйзамдарына ылайык, бул Макулдашуу күчүнө киргенге чейин жана андан кийин дагы колдонулат, бирок ушул Макулдашуу күчүнө киргенге чейинки инвестицияларга тийиштүү пайда болгон ар кандай талаш-тартыштарга же ар кандай дооматтарга карата

колдонулбайт.

13-статья. Жалпы эскертмелер

1. Бул Макулдашуудагы эч нерсе Макулдашуучу Тараптардын согуш же куралдуу чыр-чатак убагында, же ар кандай эл аралык мамилелердеги өзгөчө кырдаалдарда өзүнүн негизги кызыкчылыктарын коргоо үчүн керектүү аракеттерди ишке ашыруу үчүн тоскоолдук катары түшүндүрүлбөйт.

2. Мындай чаралар өз алдынча жана себепсиз негизде же эл аралык сооданын же инвестициянын туура эмес чектөөлөрүнө негизделбей турган шартта ушул Макулдашуудан эч нерсе Макулдашуучу Тараптарга айланачойрөнү коргоо боюнча чараларды кошо алганда төмөнкү чараларды кабыл алууда жана пайдаланууда тоскоолдук катары чечмеленбеши керек:

(а) коомдук тартипти сактоо үчүн керектүү;

(б) адам өмүрүн же ден-соолугун, жаныбарларды же өсүмдүктөрдү коргоо үчүн керектүү.

3. Ушул Статьянын шарттары 5-статьяга, 6-статьяга же 7-статьянын 1(е) пунктуна тиешеси жок.

14-статья. Ачык-айкындык

1. Ар бир Макулдашуучу Тарап экинчи Макулдашуучу Тараптын аймагындагы Макулдашуучу Тараптын биринин инвесторлорунун инвестицияларына таасир көрсөтүүчү өзүнүн мыйзамдарын, эрежелерин, жол-жоболорун жана администрациялык ченемдерин, жалпы колдонуудагы юридикалык чечимдерин, ошондой эле эл аралык келишимдерин ачык жарыялашы же башкача мүнөздө коомчулукка жеткиликтүү кылууга тийиш.

2. Ушул Макулдашууда эч нерсе Макулдашуучу Тараптардан жашыруун жана жеке маалыматты, анын ичинде инвесторлоого же инвестицияларга тийиштүү, ачыкка чыгаруу анын жашырын сырларды сактоочу мыйзамдарына ылайык келбей турган жана инвесторлордун легитимдүү коммерциялык кызыкчылыктарына зыян келтире турган маалыматты же берүүнү талап кылууга тийиш эмес.

15-статья. Консультациялар

Макулдашуучу Тараптардын ар бири экинчи Макулдашуучу Тараптын өтүнүчү боюнча ушул Макулдашуунун аткарылышын байкоого алуу жана ушул Макулдашуудан келип чыгуусу мүмкүн болгон ар кандай

маселелерди талкуулоо максатында консультацияларды уюштурат. Мындай консультациялар Макулдашуучу Тараптардын компетенттүү өкүлдөрүнүн ортосунда дипломатиялык каналдар аркылуу макулдашылган, алдын ала аныкталган убакта жана белгиленген жерде жүргүзүлүшү керек.

16-статья. Өзгөртүүлөрдү киргизүү

Макулдашуучу Тараптардын өз ара макулдашуусу боюнча бул Макулдашууга өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилиши мүмкүн, алар ушул Макулдашуунун ажырагыс бөлүгү болуп эсептелген жана ушул Макулдашуунун 17-статьясына ылайык күчүнө кирүүчү өзүнчө протоколдор менен таризделет.

17-статья. Күчүнө кириши, узактыгы жана бүтүшү

1. Бул Макулдашуу Макулдашуучу Тараптардын ал күчүнө кириши үчүн керектүү болгон мамлекеттик ички жол-жоболорду аткаргандыгы жөнүндө акыркы билдирүүсү алынган күндөн баштап күчүнө кирет, жана он жыл (10) бою күчүндө болот. Бул Макулдашуунун колдонулушу эгерде Макулдашуучу Тараптардын эч бири Макулдашуунун кезектеги колдонулуш мөөнөтү бүткөнгө чейин он эки ай мурда кат жүзүндө экинчи Макулдашуучу Тарапка Макулдашуунун күчүн токтотуу жөнүндө өзүнүн ниетин кабарлабаса, кийинки он жылдык мезгилге өзүнөн өзү узартылат.

2. Бул Макулдашуу токтотулган учурга чейин ишке ашырылган инвестицияларга карата бул Макулдашуунун жоболорунун шарттары ушул Макулдашуунун мөөнөтү токтогон күндөн тартып он (10) жыл бою күчүндө калат.

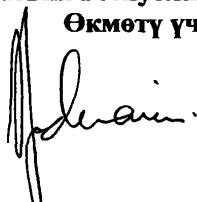
3. Протокол ушул Макулдашуунун ажырагыс бөлүгүн түзөт.

Макулдашуу Рим 2008-жылдын «22» Май эки нускада, ар бири латыш, кыргыз жана орус тилдеринде түзүлдү жана бардык тексттер бирдей күчкө ээ.

Бул Макулдашуунун жоболорун чечмелөөдө ар кандай пикир келишпестиктер келип чыкса Макулдашуучу Тараптар орус тилиндеги текстти жетекчиликке алышат.

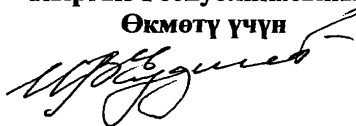
Латвия Республикасынын

Өкмөтү үчүн

Кыргыз Республикасынын

Өкмөтү үчүн

**Латвия Республикасынын Өкмөтү менен Кыргыз Республикасынын
Өкмөтүнүн ортосундагы Инвестицияларды колдоо жана коргоо
жөнүндө макулдашууга протокол**

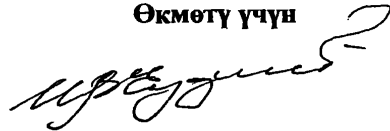
Латвия Республикасынын Өкмөтү менен Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн ортосундагы Инвестицияларды колдоо жана коргоо жөнүндө макулдашууга кол коюу учурунда Макулдашуучу Тараптардын төмөндө кол койгон өкүлдөрү Макулдашуунун ажырагыс бөлүгү болуп эсептелүүчү төмөндөгүдөй жоболор тууралуу макулдашты:

Кыргыз Республикасынын Өкмөтү Латвия Республикасынын Өкмөтүнүн 1-статьянын 2-пунктундагы (i) пунктчасынын (b) пунктчасына тиешелүү «жараны-эмес» деген түшүнүк Латвия Республикасынын «Латвиянын же башка мамлекеттин жарандыгы жок мурдагы СССРдин жарандарынын статусу жөнүндө» Мыйзамына ылайык Латвиянын же башка мамлекеттин жарандыгы жок жана жарандыгы жок адам (апатрид) болуп эсептелбеген, бирок Латвия Республикасы тарабынан берилүүчү жаран-эмес паспортун алууга укуктуу адамдарды түшүндүрөт деген билдирүүсүн эске алат.

Латвия Республикасынын
Өкмөтү үчүн

Кыргыз Республикасынын
Өкмөтү үчүн

[LATVIAN TEXT – TEXTE LETTON]

**LATVIJAS REPUBLIKAS VALDĪBAS UN
KIRGIZSTĀNAS REPUBLIKAS VALDĪBAS
LĪGUMS
PAR IEGULDĪJUMU VEICINĀŠANU
UN AIZSARDZĪBU**

Latvijas Republikas valdība un Kirgizstānas Republikas valdība (turpmāk tekstā kā "Līgumslēdzējas puses"),

atzīstot nepieciešamību aizsargāt vienas Līgumslēdzējas puses ieguldītāju ieguldījumus otras Līgumslēdzējas puses valsts teritorijā nediskriminējošā veidā;

vēloties veicināt ilgtspējīgu ekonomisko sadarbību saistībā ar vienas Līgumslēdzējas puses pilsoņu un uzņēmumu ieguldījumiem otras Līgumslēdzējas puses valsts teritorijā;

atzīstot, ka režīms, kas tiek piemērots ieguldījumiem saskaņā ar šo Līgumu, stimulēs privātā kapitāla plūsmu un Līgumslēdzēju pušu ekonomisko attīstību;

atzīstot, ka ekonomiskā un darījumu attiecību attīstība var veicināt starptautiski atzīto darba tiesību ievērošanu;

vienojoties, ka šādi mērķi var tikt sasniegti nemazinot vispārēji piemērojamās veselības, drošības un vides prasības; un

ir vienojušās par sekojošo:

**1. pants
Definīcijas**

1. "Ieguldījumi" nozīmē jebkura veida aktīvus, ko vienas Līgumslēdzējas puses ieguldītāji ieguldījuši otras Līgumslēdzējas puses valsts teritorijā saskaņā ar pēdējās Līgumslēdzējas puses valsts nacionālajiem normatīvajiem aktiem (ieguldījumu uzņemošās Līgumslēdzējas puses) un, it īpaši, taču ne tikai, ietver:

- (a) kustamu un nekustamu īpašumu un ar īpašumu saistītās tiesības, tādas kā nomas tiesības, hipotēkas, aizturējuma tiesības un ķīlas tiesības;

- (b) akcijas, kapitālu, parādzīmes un jebkura cita veida dalības formu uzņēmumā;
- (c) prasījumus par naudas līdzekļiem vai jebkuru citu izpildījumu komerciāla līguma ietvaros, kam ir ekonomiska vērtība;
- (d) intelektuālā īpašuma tiesības, ieskaitot autortiesības, preču zīmes, patentus, dizainparaugus un tehniskus procesus, nepatentētās praktiskās zināšanas ("know-how"), komerciālus noslēpumus, tirdzniecības nosaukumus un uzņēmējdarbības prestižu ("good-will");
- (e) darījumu priekšrocības, kas piešķirtas saskaņā ar nacionālajiem normatīvajiem aktiem vai līgumu, ieskaitot priekšrocības dabas resursu meklēšanai, apstrādei, iegūšanai vai izmantošanai.

Jebkuras izmaiņas formā kādā aktīvi tiek ieguldīti vai reinvestēti neietekmē to kā ieguldījumu raksturu, ja šādas izmaiņas ir veiktas saskaņā ar tās Līgumslēdzējas puses valsts nacionālajiem normatīvajiem aktiem, kuras teritorijā ieguldījums tika veikts.

2. "Ieguldītājs" attiecībā uz katru Līgumslēdzēju pusi nozīmē:

(a) Attiecībā uz Latvijas Republiku:

- (i) "fiziska persona" nozīmē Latvijas Republikas pilsoni saskaņā ar tās nacionālajiem normatīvajiem aktiem, kā arī personu, kurai saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem nav Latvijas Republikas vai citas valsts pilsonības un ir nepilsoņa pase, ko izdod Latvijas Republika;
- (ii) "juridiska persona" nozīmē jebkuru juridisku personu, kas nodibināta saskaņā ar Latvijas Republikas nacionālajiem normatīvajiem aktiem.

(b) attiecībā uz Kirgizstānas Republiku:

- (i) "fiziska persona" nozīmē jebkuru fizisku personu, kura ir Kirgizstānas Republikas pilsonis saskaņā ar tās nacionālajiem normatīvajiem aktiem;

- (ii) "juridiska persona" nozīmē jebkuru juridisku personu, kas ir nodibināta saskaņā ar Kirgizstānas Republikas nacionālajiem normatīvajiem aktiem.

3. "Ienākumi" nozīmē līdzekļus, kas iegūti realizējot ieguldījumus, un īpaši, peļņu, procentu ieņēmumus, kapitāla pieaugumu, dividendes, autoratlīdzību, maksājumus par licencēm un citus maksājumus.

4. "Teritorija" attiecībā uz abām Līgumslēdzējām pusēm nozīmē teritoriju, kur katra Līgumslēdzējas puses valsts realizē savas suverēnās tiesības un jurisdikciju saskaņā ar nacionālajiem normatīvajiem aktiem un starptautiskajām tiesībām.

2. pants

Ieguldījumu veicināšana un aizsardzība

1. Katra Līgumslēdzēja puse sekmē un rada labvēlīgus nosacījumus otras Līgumslēdzējas puses ieguldītājiem ieguldījumu veikšanai savas valsts teritorijā un pieņem šādus ieguldījumus saskaņā ar savas valsts nacionālajiem normatīvajiem aktiem.

2. Katra Līgumslēdzēja puse savas valsts teritorijā piemēro otras Līgumslēdzējas puses ieguldītāju ieguldījumiem un ienākumiem no ieguldījumiem godīgu un taisnīgu režīmu, un pilnu un pastāvīgu aizsardzību un drošību.

3. Neviena Līgumslēdzēja puse savā teritorijā neveic nepamatotus, diskriminējošus vai patvaļīgus pasākumus pret otras Līgumslēdzējas puses ieguldītāju ieguldījumu pārvaldību, ekspluatāciju, izmantošanu, īpašumtiesībām vai tiesībām ar to rīkoties.

3. pants

Vislielākās labvēlības un nacionālais režīms

1. Katra Līgumslēdzēja puse otras Līgumslēdzējas puses ieguldītāju ieguldījumiem piemēro režīmu, kas ir ne mazāk labvēlīgs kā režīms, kas tiek piemērots saviem ieguldītājiem vai jebkuras trešās valsts ieguldītāju ieguldījumiem, ja šis pēdējais režīms ir labvēlīgāks ieguldītājam.

2. Katra Līgumslēdzēja puse otras Līgumslēdzējas puses ieguldītājiem attiecībā uz ieguldījumu pārvaldību, ekspluatāciju, izmantošanu, īpašumtiesībām vai tiesībām ar to rīkoties piemēro režīmu, kas ir ne mazāk labvēlīgs kā režīms, kas tiek piemērots saviem ieguldītājiem vai jebkuras trešās valsts ieguldītājiem, ja šis pēdējais režīms ir labvēlīgāks ieguldītājam.

4.pants Izņēmumi

Šī Līguma noteikumi nav iztulkojami tā, lai uzliktu vienai Līgumslēdzējai pusei par pienākumu attiecināt uz otras Līgumslēdzējas puses ieguldītājiem, to ieguldījumiem un ienākumiem no ieguldījumiem esošās vai nākotnes jebkura režīma priekšrocības, atvieglojumus vai privilēģijas, kas var tikt sniegtas pēdējai Līgumslēdzējai pusei, kas izriet no:

- (a) dalības brīvās tirdzniecības zonā, muitas ūnijā, monetārajā savienībā, kopējā tirgū vai jebkāda starptautiskā līgumā, ar kuru šādas ūnijas vai līdzīgas apvienības ir izveidotas, kurā jebkura Līgumslēdzējas puses valsts ir dalībnice vai var kļūt par tādu;
- (b) jebkura starptautiskā līguma vai vienošanās, kas pilnībā vai lielākoties attiecas uz nodokļu uzlikšanu.

5.pants Ekspropriācija un kompensācija

1. Līgumslēdzēja puse neveic otras Līgumslēdzējas puses ieguldītāju ieguldījumu ekspropriāciju un nacionalizāciju tiešā vai netiešā veidā vai jebkādos citos pasākumos ar līdzīgu iedarbību (turpmāk tekstā kā ekspropriācija), izņemot gadījumus, kad ekspropriācija tiek veikta:

- (a) sabiedrības interesēs;
- (b) nediskriminējošā veidā;
- (c) saskaņā ar nacionālajiem normatīvajiem aktiem; un
- (d) pret tūlītēju, efektīvu un atbilstošu kompensācijas samaksu saskaņā ar šī panta 2. daļu.

2. Kompensācija:

- (a) tiek izmaksāta bez kavēšanās. Kavēšanās rezultātā radušos zaudējumus, kas ir saistīti ar valūtas kursa maiņu, sedz Līgumslēdzēja puse, kuras valsts teritorijā ir veikti ieguldījumi;
- (b) ir līdzvērtīga ekspropriētā ieguldījuma tirgus vērtībai pirms ekspropriācijas brīža. Tirgus vērtību neietekmē jebkādas izmaiņas vērtībā, kas ir saistītas ar to, ka ekspropriācija sabiedrībai kļuvusi zināma agrāk;
- (c) ir pilnībā realizējama un brīvi pārvedamas;
- (d) ietver komerciālo procentu likmi, kas tiek aprēķināta uz tirgus pamatiem kompensācijas maksājuma valūtā, sākot no ekspropriācijas brīža līdz faktiskā maksājuma datumam.

6. pants

Kompensācija par zaudējumiem

1. Vienas Līgumslēdzējas puses ieguldītājam, kura ieguldījumiem ir nodarīti zaudējumi otras Līgumslēdzējas puses valsts teritorijā kara vai cita bruņota konflikta, nacionālā ārkārtas stāvokļa, revolūcijas, dumpja, pilsoņu nemieru vai citu līdzīgu notikumu dēļ pēdējās Līgumslēdzējas puses valsts teritorijā, pēdējā Līgumslēdzēja puse piemēro režīmu attiecībā uz restitūciju, garantijām, kompensāciju vai citu atlīdzību, kas nav nelabvēlīgāks kā tas, ko tā piemēro saviem ieguldītājiem vai jebkuras trešās valsts ieguldītājiem, atkarībā no tā, kurš ir labvēlīgāks ieguldītājam.

2. Līgumslēdzējas puses ieguldītājam, kuram jebkurā no 1. daļā minētajiem gadījumiem ir nodarīti zaudējumi, kuru cēlonis ir:

- (a) otras Līgumslēdzējas puses valsts bruņoto spēku vai iestāžu veiktā viņa ieguldījumu vai to daļas konfiskācija, vai
- (b) otras Līgumslēdzējas puses valsts bruņoto spēku vai iestāžu veiktā viņa ieguldījumu vai to daļas iznīcināšana, kas nav notikusi apstākļu nepieciešamības dēļ,

pēdējā Līgumslēdzēja puse jebkurā gadījumā piešķir restitūciju vai kompensāciju, kas abos gadījumos ir tūlītēja, atbilstoša un efektīva, un attiecībā uz kompensāciju saskaņā ar šī Līguma 5. panta 2. daļu.

7. pants **Maksājumu pārvedumi**

I. Katra Līgumslēdzēja puse saskaņā ar savas valsts nacionālajiem normatīvajiem aktiem garantē otras Līgumslēdzējas puses ieguldītājiem ar ieguldījumiem saistīto maksājumu brīvus pārvedumus uz savu teritoriju un no tās. Šādi maksājumi īpaši, taču ne tikai, ietver:

- (a) sākumkapitālu un papildus līdzekļus ieguldījumu ekspluatācijai vai palielināšanai;
- (b) ienākumus;
- (c) ieņēmumus no ieguldījumu pilnīgas vai daļējas likvidēšanas;
- (d) maksājumus saskaņā ar komerciāliem līgumiem, ieskaitot aizdevuma maksājumus;
- (e) kompensāciju, kas izmaksājama saskaņā ar šī Līguma 5. un 6. pantu;
- (f) maksājumus, kas saistīti ar strīdu risinājumiem;
- (g) algu un cita veida atlīdzību personālam, kas ir iesaistīts no ārzemēm un kas strādā saistībā ar ieguldījumu.

2. Katra Līgumslēdzēja puse turpmāk garantē, ka šī panta 1.dajā minētie pārvedumi, tiek veikti brīvi konvertējamā valūtā un saskaņā ar prevalējošo tirgus apmaiņas kursu, kas tiek piemērots ieguldījumu uzņemtajā Līgumslēdzējā pusē, pārveduma dienā.

3. Gadījumā, ja ārzemju valūtas tirgus nepastāv, kurss, kurš tiek piemērots, ir pēdējais apmaiņas kurss, kas ticis piemērots valūtu pārvēršanai, piesaistot tās Speciālo aizņēmumu tiesību (SDR) valūtu grozam.

8. pants **Tiesību pārņemšana**

1. Ja Līgumslēdzēja puse vai tās pilnvarotais pārstāvis veic maksājumu saviem ieguldītājiem saskaņā ar garantijām, ko tā ir piešķirusi attiecībā uz ieguldījumiem otras Līgumslēdzējas puses valsts teritorijā, pēdējā Līgumslēdzēja puse atzīst:

- (a) visu šāda ieguldītāja tiesību vai prasību nodošanu pirmajai Līgumslēdzējai pusei vai tās pilnvarotajam pārstāvim saskaņā ar nacionālajiem normatīvajiem aktiem vai noslēgto vienošanos tajā valstī;
  - (b) ka pirmā Līgumslēdzēja puse vai tās pilnvarotais pārstāvis, tiesību pārņemšanas rezultātā, ir tiesīgs realizēt tā ieguldītāja tiesības un prasības un uzņemt saistības attiecībā uz ieguldījumu.
2. Tiesību pārņemšanas rezultātā iegūtās tiesības un prasības nepārsniedz ieguldītāja sākotnējās tiesības un prasības.

9. pants

Strīdi starp ieguldītāju un Līgumslēdzēju pusi

1. Jebkuru strīdu starp Līgumslēdzēju pusi un otras Līgumslēdzējas puses ieguldītāju, kas ir saistīts ar ieguldījumu otras Līgumslēdzējas puses valsts teritorijā, risina draudzīgi, sarunu ceļā starp strīdā iesaistītajām pusēm.
2. Ja strīds nav izšķirts trīs (3) mēnešu laikā no datuma, kurā par to tika paziņots rakstiski, strīds pēc ieguldītāja izvēles var tikt iesniegts izskatīšanai sekojošās iestādēs:
  - (a) Līgumslēdzējas puses, kuras valsts teritorijā ieguldījums ir veikts, kompetentās tiesību iestādēs; vai
  - (b) Starptautiskā Ieguldījumu strīdu izšķiršanas centra (turpmāk - ICSID) šķīrējtiesā, kas izveidota ar Konvenciju par ieguldījumu strīdu izšķiršanu starp valstīm un citu valstu fiziskajām un juridiskajām personām, kas atvērta parakstīšanai 1965. gada 18. martā Vašingtonā (turpmāk - "Centrs"), ja abas Līgumslēdzējas puses ir šīs Konvencijas dalībvalstis; vai
  - (c) Centra papildus institūcijas šķīrējtiesā, ja tikai viena Līgumslēdzēja puse ir pievienojusies ICSID Konvencijai; vai
  - (d) jebkurā speciālā (ad hoc) šķīrējtiesā, kas nodibināta saskaņā ar Apvienotās Nāciju organizācijas starptautisko tirdzniecības likumu komisijas (UNCITRAL) šķīrējtiesas noteikumiem, ja strīdā iesaistītās puses nav vienojušās savādāk.

3. Neviena Līgumslēdzēja puse, kas ir iesaistīta strīdā, jebkurā šķīrējtiesas procesa fāzē, neizvirza iebildumus, kas ir balstīti uz faktu, ka strīdā iesaistītais ieguldītājs ir saņēmis pilnīgu vai daļēju atlīdzību par zaudējumiem saskaņā ar apdrošināšanu.

4. Šķīrējtiesas spriedums ir galīgs un saistošs izpildei abām strīdā iesaistītajām pusēm saskaņā ar Līgumslēdzēju pušu nacionālajiem normatīvajiem aktiem.

10. pants

Strīdu izšķiršana starp Līgumslēdzējām pusēm

1. Strīdus starp Līgumslēdzējām pusēm par šī Līguma iztulkošanu un piemērošanu, cik vien tas iespējams, izšķir sarunu ceļā, izmantojot diplomātiskos kanālus.

2. Ja strīds nav izšķirts trīs (3) mēnešu laikā, to pēc kādas no Līgumslēdzējas puses lūguma izskata šķīrējtiesā saskaņā ar šī Līguma noteikumiem.

3. Šķīrējtiesu katram atsevišķam gadījumam izveido sekojošā veidā. Divu (2) mēnešu laikā pēc lūguma saņemšanas lietu izskatīt šķīrējtiesā, katra Līgumslēdzēja puse ieceļ vienu šķīrējtiesnesi. Šie divi šķīrējtiesneši izvēlas kādu trešās valsts pilsoni, kuru pēc Līgumslēdzēju pušu apstiprināšanas ieceļ par šķīrējtiesas priekšsēdētāju (turpmāk – “Priekšsēdētājs”). Priekšsēdētāju ieceļ divu (2) mēnešu laikā no datuma, kurā tika iecelti divi šķīrējtiesneši.

4. Ja šī panta 3. daļā norādītajos termiņos nepieciešamās amatpersonu iecelšanas nav veiktas, var lūgt Starptautiskās Justīcijas tiesas priekšsēdētāju veikt nepieciešamo amatpersonu iecelšanas. Ja Starptautiskās Justīcijas tiesas priekšsēdētājs ir kādas Līgumslēdzējas puses pilsonis vai cita iemesla dēļ nevar izpildīt minētās funkcijas, priekšsēdētāja vietnieks tiek aicināts veikt nepieciešamo amatpersonu iecelšanu. Ja arī priekšsēdētāja vietnieks ir kādas Līgumslēdzējas puses pilsonis vai cita iemesla dēļ nevar izpildīt minētās funkcijas, tad nākošais augstākā ranga Starptautiskās Justīcijas tiesas loceklis, kurš nav nevienas Līgumslēdzējas puses pilsonis, tiek uzaicināts veikt nepieciešamo amatpersonu iecelšanu.

5. Šķīrējtiesa pieņem tās lēmumu ar balsu vairākumu. Šāds lēmums ir saistošs. Katra Līgumslēdzēja puse sedz sava šķīrējtiesneša izmaksas un izmaksas par tiesisko pārstāvību šķīrējtiesas procedūrās; Priekšsēdētāja

pakalpojumu izmaksas un pārējās izmaksas līdzīgās daļās sedz abas Līgumslēdzējas puses. Šķīrējtiesa, tomēr var lemt, ka vienai no Līgumslēdzējām pusēm izmaksas jāsedz lielākā apjomā un šāds spriedums ir saistošs abām Līgumslēdzējām pusēm. Šķīrējtiesa nosaka savu procedūru.

11. pants

Citu noteikumu un īpašu saistību piemērošana

1. Ja Līgumslēdzējas puses valsts nacionālie normatīvie akti, starptautiska līguma nosacījumi vai citi īpaši noteikumi komerciāla līguma ietvaros attiecībā uz otras Līgumslēdzējas puses ieguldītāja ieguldījumiem paredz labvēlīgāku režīmu nekā tas tiek paredzēts saskaņā ar šo Līgumu, tad šādi noteikumi, tiktāl cik tie ir labvēlīgāki, būs noteicoši pār šo Līgumu.

12. pants

Līguma piemērošana

Šo Līgumu piemēro vienas Līgumslēdzējas puses ieguldītāju ieguldījumiem, kas ir veikti otras Līgumslēdzējas puses valsts teritorijā saskaņā ar tās nacionālajiem normatīvajiem aktiem pirms vai pēc šī Līguma stāšanās spēkā, taču to nepiemēro jebkuram strīdam saistībā ar ieguldījumu, kas radies, vai prasībām, kas tika iesniegtas, pirms šī Līguma stāšanās spēkā.

13.pants

Vispārējie izņēmumi

1. Nekas šajā Līgumā netiek tulkots tā, lai ierobežotu Līgumslēdzēju pusi veikt darbības, kuras nepieciešamas, lai aizsargātu tās vitālās drošības intereses kara vai bruņota konflikta, vai jebkāda starptautisko attiecību ārkārtas stāvokļa laikā.

2. Pieņemot, ka šāda rīcība netiek veikta patvaļīgi un neattaisnojami, vai neizriet no ierobežojumiem starptautiskajai tirdzniecībai vai ieguldījumiem, nekas šajā Līgumā netiek tulkots tā, lai ierobežotu Līgumslēdzējas pusi ieviest un veikt pasākumus, ieskaitot vides aizsardzības pasākumus:

(a) nepieciešamus, lai uzturētu sabiedrisko kārtību;

(b) nepieciešamus, lai aizsargātu cilvēku, dzīvnieku vai augu dzīvību vai veselību.

3. Šī panta noteikumi neattiecas uz šī Līguma 5.pantu, 6.pantu vai 7.panta 1(e) apakšdaļu.

14.pants Atklātība

1. Katra Līgumslēdzēja puse nekavējoties publicē vai savādāk nodrošina publiski pieejamus savus vispārēji piemērojamus likumus, tiesības, procesuālās un administratīvās normas, tiesu nolēmumus, kā arī starptautiskos līgumus, kas var ietekmēt otras Līgumslēdzējas puses ieguldītāju ieguldījumus pirmās Līgumslēdzējas puses valsts teritorijā.

2. Nekas šajā Līgumā neuzliek par pienākumu Līgumslēdzējai pusei sniegt vai nodrošināt pieeju jebkādi konfidencialai vai privātai informācijai, ieskaitot informāciju, kas attiecas uz atsevišķiem ieguldītājiem vai ieguldījumiem, kuras atklāšana var kavēt likuma izpildi vai kas ir pretrunā ar likumiem, kas aizsargā konfidencialitāti, vai var kaitēt likumīgām konkrētā ieguldītāja komercinteresēm.

15. pants Konsultācijas

Katra Līgumslēdzēja puse pēc otras Līgumslēdzējas puses lūguma, rīko konsultācijas ar mērķi pārskatīt šī Līguma piemērošanu un analizēt jebkurus jautājumus, kas var rasties no šī Līguma. Šādas konsultācijas rīko starp Līgumslēdzēju pušu kompetentām iestādēm caur diplomātiskiem kanāliem saskaņotā vietā un laikā.

16. pants Izmaiņu veikšana

Pēc abpusējas vienošanās Līgumslēdzējas puses var veikt izmaiņas un papildinājumus šajā Līgumā, kas tiek noformēti atsevišķu protokolu ietvaros kā neatņemama šī Līguma sastāvdaļa un stājas spēkā saskaņā ar šī Līguma 17. pantu.

17. pants Spēkā stāšanās, darbības ilgums un izbeigšana

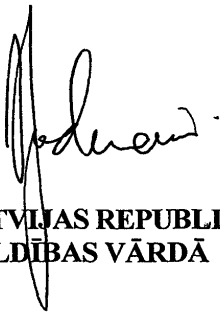
1. Šis Līgums stājas spēkā datumā, kad saņemts pēdējais no Līgumslēdzēju pušu paziņojumiem par iekšējo procedūru, kas nepieciešamas, lai Līgums stātos spēkā, izpildi, un paliek spēkā desmit (10) gadus. Šī Līguma darbība pēc tam automātiski pagarinās uz turpmākiem desmit gadu termiņiem, ja kāda no Līgumslēdzējām pusēm divpadsmit (12) mēnešus pirms šāda kārtējā termiņa izbeigšanās rakstiski nepaziņo otrai Līgumslēdzējai pusei par nodomu izbeigt tā darbību.

2. Attiecībā uz ieguldījumiem, kas veikti pirms šī Līguma izbeigšanās, šī Līguma nosacījumi paliek spēkā desmit (10) gadus no šī Līguma izbeigšanas datuma.

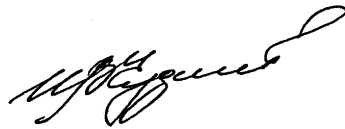
3. Protokols ir šī Līguma neatņemama sastāvdaļa.

Parakstīts divos eksemplāros 2008.gada 29. maijā, Rīgā, latviešu, kirgīzu un krievu valodā, un teksti ir vienlīdz autentiski.

Ja pastāv atšķirības šī Līguma interpretācijā, Līgumslēdzējas puses kā noteicošo izmato tekstu krievu valodā.

LATVIJAS REPUBLIKAS
VALDĪBAS VĀRDĀ

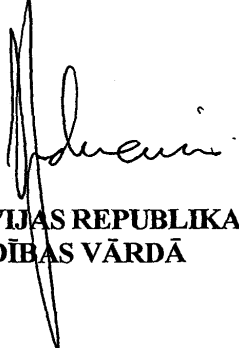

KIRGIZSTĀNAS REPUBLIKAS
VALDĪBAS VĀRDĀ

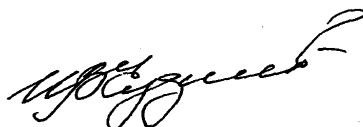
**PROTOKOLS
LATVIJAS REPUBLIKAS VALDĪBAS UN KIRGIZSTĀNAS
REPUBLIKAS VALDĪBAS LĪGUMAM PAR IEGULDĪJUMU
VEICINĀŠANU UN AIZSARDZĪBU**

Parakstot Latvijas Republikas valdības un Kirgizstānas Republikas valdības līgumu par ieguldījumu veicināšanu un aizsardzību, zemāk parakstījušies pušu pārstāvji ir vienojušies par sekojošiem nosacījumiem, kas veido Līguma neatņemamu sastāvdaļu:

Kirgizstānas Republikas valdība ņem vērā Latvijas Republikas valdības paziņojumu, ka termins "nepilsonis" 1. panta 2. (a) (i) daļā nozīmē personas, kurām saskaņā ar Latvijas Republikas likumu "Par to bijušās PSRS pilsoņu statusu, kuriem nav Latvijas vai citas valsts pilsonības" ir tiesības uz Latvijas Republikas izdotu nepilsoņa pasi, un kuras nav bezvalstnieki (apatrīdi).

**LATVIJAS REPUBLIKAS
VALDĪBAS VĀRDĀ**

**KIRGIZSTĀNAS REPUBLIKAS
VALDĪBAS VĀRDĀ**

[RUSSIAN TEXT – TEXTE RUSSE]

**СОГЛАШЕНИЕ
МЕЖДУ ПРАВИТЕЛЬСТВОМ ЛАТВИЙСКОЙ РЕСПУБЛИКИ И
ПРАВИТЕЛЬСТВОМ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
О ПООЩРЕНИИ И ЗАЩИТЕ ИНВЕСТИЦИЙ**

Правительство Латвийской Республики и Правительство Кыргызской Республики (далее именуемые как «Договаривающиеся Стороны»),

признавая необходимость защиты инвестиций инвесторов одной Договаривающейся Стороны на территории государства другой Договаривающейся Стороны на не дискриминационной основе,

желая развивать длительное экономическое сотрудничество в отношении национальных инвестиций и инвестиций компаний одной Договаривающейся Стороны на территории государства другой Договаривающейся Стороны,

признавая, что режим, предоставляемый в соответствии с настоящим Соглашением для инвестиций, будет стимулировать поток частного капитала и развитие экономики Договаривающихся Сторон,

признавая, что развитие экономики и деловых связей может развивать международное признание трудовых прав,

соглашаясь с целями, которые могут быть достигнуты без вреда для здоровья, безопасности и мер по защите окружающей среды общего применения,

согласились о нижеследующем:

Статья 1. Определения

1. «Инвестиции» означают любой вид активов, инвестированных инвестором одной Договаривающейся Стороны на территории государства другой Договаривающейся Стороны, в соответствии с национальным законодательством государства последней Договаривающейся Стороны (принимающей Договаривающейся Стороны) и в частности, но не без исключений, включают:

(a) движимое и недвижимое имущество и связанные с имуществом права, такие как аренда, ипотека, залоговое право и поручительства;

(b) акции, капитал, долговые обязательства и любые другие формы участия в компании;

(c) требования к денежным средствам или к любым другим исполнениям, имеющим экономическую ценность;

(d) права на интеллектуальную собственность, включающие авторские права, торговые марки, патенты, производственный дизайн и технические процессы, профессиональные секреты, торговые наименования, ноу-хау (непатентированные практические знания) и гуд-вилл (деловая репутация);

(e) деловые концессии, предоставляемые в соответствии с национальным законодательством или соглашением, включающие концессии по поиску, обработке, добыче или эксплуатации природных ресурсов.

Любые изменения формы, в которой имущество вкладывается или реинвестируется, не должны влиять на характер осуществления инвестиций, если такие изменения соответствуют национальному законодательству государства Договаривающейся Стороны, на чьей территории осуществлялись инвестиции.

2. «Инвестор» означает в отношении каждой Договаривающейся Стороны:

(a) В отношении Латвийской Республики:

(i) «физическое лицо» означает гражданина Латвийской Республики в соответствии с ее национальным законодательством, также лицо, которое в соответствии с законодательством Латвийской Республики не имеет гражданства Латвийской Республики или любого другого государства и имеющий паспорт не-гражданина, выдаваемого Латвийской Республикой;

(ii) «юридическое лицо» означает любое юридическое лицо, учрежденное в соответствии с национальным законодательством Латвийской Республики.

(b) В отношении Кыргызской Республики:

(i) «физическое лицо» означает любое физическое лицо, являющееся гражданином Кыргызской Республики в соответствии с ее национальным законодательством;

(ii) «юридическое лицо» означает любое юридическое лицо, учрежденное в соответствии с национальным законодательством Кыргызской Республики.

3. «Доходы» означают суммы, полученные от инвестиций и, в частности, прибыль, выгоды, прирост капитала, дивиденды, гонорары, лицензированные и другие вознаграждения.

4. «Территория» означает в отношении обеих Договаривающихся Сторон, территорию, на которой каждое из государств Договаривающихся Сторон осуществляет свои суверенные права и юрисдикцию в соответствии с национальным законодательством и международным правом.

Статья 2. Поощрение и защита инвестиций

1. Каждая Договаривающаяся Сторона будет поощрять и создавать благоприятные условия инвесторам другой Договаривающейся Стороны для инвестирования на территории своего государства и должна допускать такие инвестиции в соответствии с национальным законодательством своего государства.

2. Каждая Договаривающаяся Сторона на территории своего государства будет предоставлять инвестициям и доходам от инвестиций инвесторов другой Договаривающейся Стороны справедливый и равноправный режим и полную и постоянную защиту и безопасность.

3. Ни одна Договаривающаяся Сторона не должна на территории своего государства наносить неоправданными, дискриминационными или произвольными мерами вред управлению, эксплуатации,

пользованию, владению или праву распоряжения инвестициями инвесторов другой Договаривающейся Стороны.

Статья 3. Наиболее благоприятный и национальный режим

1. Каждая Договаривающаяся Сторона будет обеспечивать инвестициям инвесторов другой Договаривающейся Стороны режим не менее благоприятный, чем режим, который предоставляется собственным инвесторам или инвестициям инвесторов любого третьего государства, если этот последний режим является более благоприятным для инвестора.

2. Каждая Договаривающаяся Сторона будет обеспечивать инвесторам другой Договаривающейся Стороны в отношении управления, эксплуатации, пользования, владения или права распоряжения инвестициями, режим не менее благоприятный, чем режим, который предоставляется собственным инвесторам или инвесторам любого третьего государства, если этот последний режим является более благоприятным для инвестора.

Статья 4. Исключения

Положения настоящего Соглашения не должны быть истолкованы, как обязанность одной Договаривающейся Стороны распространять на инвесторов другой Договаривающейся Стороны, на их инвестиции и доходы от инвестиций настоящие и будущие выгоды от любого режима, преференции или привилегии, которые могут быть предоставлены последней Договаривающейся Стороной, вытекающие из:

(а) членства в зоне свободной торговли, таможенного союза, валютного союза, общего рынка или любого международного договора, приводящего к таким союзам или подобным организациям, участником которого является или может стать государство любой Договаривающейся Стороны;

(b) любого международного договора или договоренности, которые касаются полностью или в основном налогообложения.

Статья 5. Экспроприация и компенсация

1. Договаривающиеся Стороны не будут предпринимать прямо или косвенно меры экспроприации и национализации по отношению к инвестициям инвесторов другой Договаривающейся Стороны, или любые другие меры, имеющие аналогичный эффект (далее именуемые как экспроприация), за исключением экспроприации:

(a) в общественных целях;

(b) не на дискриминационной основе;

(c) в соответствии с национальным законодательством, и

(d) с точной, эффективной и адекватной выплатой компенсации, в соответствии с пунктом 2 данной Статьи.

2. Компенсация должна:

(a) быть уплачена без задержки. В случае задержки, расходы из-за изменений обменного курса, возникшие при задержке выплат, несет на себе Договаривающаяся Сторона, на территории государства которого осуществлялось инвестирование;

(b) быть эквивалентной настоящей рыночной стоимости, экспроприированной инвестиции с момента, до того, как экспроприация произошла. Изменения, происходящие в стоимости не должны отражаться на настоящей рыночной стоимости, так как экспроприация стала ранее общеизвестной;

(c) быть полностью осуществимой и свободно переводимой;

(d) включать интерес от коммерческой ставки, установленной на рыночной основе для валюты, по которой будет уплачиваться компенсация с момента экспроприации до даты фактической оплаты.

Статья 6. Компенсации при потерях

1. Инвестору одной Договаривающейся Стороны, чьи инвестиции понесли потери на территории государства другой Договаривающейся Стороны в результате войны, или другого вооруженного конфликта,

чрезвычайного положения, революции, восстания, гражданского беспорядка или любого другого аналогичного события на территории государства последней Договаривающейся Стороны, будет предоставлен режим со стороны последней Договаривающейся Стороны в отношении реституции, гарантии, компенсации или любого другого возмещения не менее благоприятный, чем тот, который предоставляется собственным инвесторам или инвесторам любого третьего государства, который является более благоприятным для инвестора

2. Инвестору Договаривающейся Стороны, который несет потери в результате всех указанных в пункте 1 случаях:

(а) реквизирование его инвестиций или ее части вооруженными силами или государственными органами другой Договаривающейся Стороны, или

(b) уничтожение его инвестиций или их части вооруженными силами или государственными органами другой Договаривающейся Стороны, которые не были необходимыми в данной ситуации,

в любом случае будет представлена последней Договаривающейся Стороной реституция или компенсация, которая в любом случае должна быть точной, адекватной и эффективной, в отношении компенсаций в соответствии с пунктом 2 Статьи 5 настоящего Соглашения.

Статья 7. Переводы платежей

1. Каждая Договаривающаяся Сторона будет в соответствии с национальным законодательством своего государства гарантировать инвесторам другой Договаривающейся Стороны свободный перевод платежей, связанных с инвестициями, на ее территорию и за пределы ее территории. Такие платежи должны включать в частности, не без исключения:

(а) первоначальный капитал и дополнительную сумму для эксплуатации или расширения инвестиции;

(b) доходы;

- (с) доходы от общей или частичной ликвидации инвестиций;
- (d) платежи, сделанные в рамках контракта, включающие заемные платежи;
- (e) компенсации, подлежащие к оплате в соответствии со Статьями 5 и 6 настоящего Соглашения;
- (f) платежи, возникшие от разрешения спора;
- (g) зарплату и другие вознаграждения персоналу, нанятому за границей и работающему в связи с инвестициями.

2. Каждая Договаривающаяся Сторона должна далее гарантировать, что переводы платежей, указанных в пункте 1 данной Статьи, будут осуществляться в свободно конвертируемой валюте и по доминирующей рыночной обменной ставке в день самого перевода платежей, применимой для Договаривающейся Стороны относительно инвестиций.

3. В случае отсутствия рынка для обмена иностранной валюты, следует использовать самый последний обменный курс расчетных денежных единиц в рамках Специальных Прав Заимствования.

Статья 8. Суброгация

1. Если Договаривающаяся Сторона или ее представитель производит платежи своим инвесторам согласно гарантии, которую она предоставила в связи с инвестицией на территории государства другой Договаривающейся Стороны, последняя Договаривающаяся Сторона признает:

(a) передачу, в соответствии с национальным законодательством или заключенным Соглашением в этой стране, прав и требований инвесторов к предыдущей Договаривающейся Стороне или к ее назначенному представителю;

(b) что предыдущая Договаривающаяся Сторона или ее назначенный представитель получил право в результате суброгации пользоваться правами и выдвигать требования этого инвестора и возьмет на себя обязательства, связанные с этой инвестицией.

2. Полученные в результате суброгации права или требования не будут выходить за рамки прав или требований инвестора.

Статья 9. Споры между инвестором и Договаривающейся Стороной

1. Любой спор между Договаривающейся Стороной и инвестором другой Договаривающейся Стороны связанный с инвестициями на территории государства другой Договаривающейся Стороны должны быть разрешены дружественным путем как можно скорее посредством переговоров между сторонами спора.

2. Если предмет спора не решен в течение трех (3) месяцев с даты подачи запроса в письменном виде, то инвестор по желанию может передать его на рассмотрение следующим инстанциям:

(a) в компетентные судебные органы Договаривающейся Стороны, на территории государства которого осуществлялись инвестиции; или

(b) в Международный центр по урегулированию инвестиционных споров (далее МЦУИС), учрежденный согласно Конвенции по урегулированию инвестиционных споров, возникающих между государствами и гражданами третьих государств, открытой для подписания в г. Вашингтон 18 марта 1965 года (далее Центр), при условии, что обе Договаривающиеся Стороны являются участниками МЦУИС; или

(c) в арбитраж при Дополнительном органе Центра, в том случае, если только одна из Договаривающихся Сторон является членом Конвенции МЦУИС; или

(d) в любой арбитражный суд (*ad hoc*), учрежденный в соответствии с Арбитражными Правилами Комиссии Организации Объединенных Наций по Международному Торговому Праву (ЮНСИТРАЛ), если иное не предусмотрено сторонами спора.

3. Ни одна из Договаривающихся Сторон, которая участвует в споре, не может опротестовывать арбитражное решение ни на одной из стадий арбитражного процесса, ссылаясь на факт, что инвестор другой

Договаривающейся Стороны, получил компенсацию части или всех потерь благодаря страхованию.

4. Решение арбитражного суда является окончательным и обязательным для исполнения спорящими сторонами в соответствии с национальными законодательствами государств Договаривающихся Сторон.

Статья 10. Разрешение споров между Договаривающимися Сторонами

1. Споры между Договаривающимися Сторонами относительно интерпретации и применения настоящего Соглашения должны, по возможности, быть разрешены путем переговоров через дипломатические каналы.

2. Если спор не разрешен в течение трех (3) месяцев, по просьбе любой Договаривающейся Стороны, он будет рассмотрен арбитражным судом в соответствии с условиями настоящего Соглашения.

3. Арбитражный суд составит для каждого индивидуального случая следующие пути решения. В течение двух (2) месяцев после получения заявления арбитражем, каждая Договаривающаяся Сторона назначит одного члена Суда. Эти два члена затем должны выбрать гражданина третьей страны, который с одобрения двух Договаривающихся Сторон должен быть назначен Председателем Суда (далее обозначаемый «Председатель»). Председатель должен быть утвержден в течение двух (2) месяцев с даты назначения двух членов.

4. Если в течение периода, указанного в пункте 3 данной Статьи, необходимые назначения не произведены, то заявление может быть представлено Председателю Международного Суда для осуществления назначения. В случае если он окажется гражданином одной из Договаривающихся Сторон, или если он по каким-то причинам не сможет выполнять вышеуказанные функции, будет приглашен Вице - Председатель для осуществления назначений. Если Вице - Председатель также окажется гражданином одной из Договаривающихся Сторон, или если он по каким-то причинам не сможет выполнять вышеуказанные функции, то следующий по старшинству член Международного Суда, который, не является

гражданином одной из Договаривающихся Сторон, будет приглашен для осуществления назначений.

5. Решение Арбитражного Суда принимается большинством голосов. Такие решения должны быть обязательными. Каждая Договаривающаяся Сторона должна нести на себе расходы своего собственного арбитра и его представление в арбитражной деятельности; расходы Председателя и остальные расходы будут одинаково возложены на обе Договаривающиеся Стороны. Арбитражный Суд, тем не менее, может решить возложить большую часть расходов на одну из Договаривающихся Сторон и это решение должно быть обязательным для обеих Договаривающихся Сторон. Арбитражный Суд будет устанавливать свои процедуры.

Статья 11. Применение других правил и специальных обязательств

Если положения национального законодательства государств Договаривающихся Сторон, нормы международного договора или другие специальные условия контракта в отношении инвестиций инвесторов другой Договаривающейся Стороны предусматривают более благоприятный режим, чем предусмотрено настоящим Соглашением, то тогда такие положения будут превалировать над настоящим Соглашением в той части, в которой они являются благоприятными.

Статья 12. Применение настоящего Соглашения

Настоящее Соглашение применяется к инвестициям инвесторов одной Договаривающейся Стороны, вложенным на территории государства другой Договаривающейся Стороны, в соответствии с его национальным законодательством, до и после вступления в силу настоящего Соглашения, но не будет применяться к любым спорам относительно инвестиций, которые возникли, или к любым претензиям, которые предъявлялись до вступления в силу настоящего Соглашения.

Статья 13. Общие оговорки

1. Ничто в настоящем Соглашении не будет толковаться как препятствие Договаривающейся Стороне для осуществления необходимого действия для защиты ее основных интересов в безопасности во время войны или вооруженного конфликта или любого чрезвычайного положения в международных отношениях.

2. При условии, что такие меры не применяются на произвольной и неоправданной основе, или не основываются на искаженных ограничениях международной торговли или инвестиции, ничто из настоящего Соглашения не должно толковаться как препятствие Договаривающейся Стороне в принятии или использования мер, включая меры по защите окружающей среды:

(a) необходимые для поддержания общественного порядка;

(b) необходимые для защиты жизни или здоровья человека, животного или растения.

3. Условия данной Статьи не должны относиться к Статье 5, Статье 6 или пункту 1 (e) Статьи 7 настоящего Соглашения.

Статья 14. Прозрачность

1. Каждая Договаривающаяся Сторона должна прямо публиковать или иным образом делать общественно доступными свои законы, правила, процедуры и административные нормы, юридические решения общего применения, а также международные договоры, которые оказывают влияние на инвестиции инвесторов одной Договаривающейся Стороны на территории государства другой Договаривающейся Стороны.

2. Ничто в настоящем Соглашении не должно требовать от Договаривающейся Стороны предоставлять или позволять доступ к конфиденциальной или личной информации, включающей информацию, относящуюся, в частности, к инвесторам или инвестициям, раскрытие которой не будет соответствовать ее законам, защищающим конфиденциальность или наносить вред легитимным коммерческим интересам инвесторов.

Статья 15. Консультации

Каждая из Договаривающихся Сторон по просьбе другой Договаривающейся Стороны будет организовывать консультации в целях отслеживания выполнения настоящего Соглашения и обсуждения любого вопроса, который может вытекать из настоящего Соглашения. Такие консультации должны проводиться между компетентными представителями Договаривающихся Сторон в заранее определенное время и в установленном месте, согласованным через дипломатические каналы.

Статья 16. Внесение изменений

По взаимному согласию Договаривающихся Сторон в настоящее Соглашение могут быть внесены изменения и дополнения, которые оформляются отдельными протоколами, являющимися неотъемлемой частью настоящего Соглашения и вступающими в силу в соответствии со Статьей 17 настоящего Соглашения.

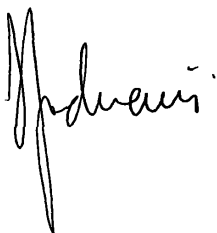
Статья 17. Вступление в силу, продолжительность и окончание

1. Настоящее Соглашение вступает в силу с даты получения последнего уведомления Договаривающихся Сторон о выполнении внутригосударственных процедур, необходимых для вступления его в силу, и действует в течение десяти (10) лет. Действие настоящего Соглашения будет автоматически продлеваться на последующие десятилетние периоды, если ни одна из Договаривающихся Сторон, за двенадцать (12) месяцев до истечения очередного срока действия не уведомит в письменной форме другую Договаривающуюся Сторону о своем намерении прекратить его действие.
2. В отношении инвестиций, осуществленных до завершения настоящего Соглашения, условия положений настоящего Соглашения должны оставаться в силе в течение десяти (10) лет с даты прекращения срока действия настоящего Соглашения.
3. Протокол составляет неотъемлемую часть настоящего Соглашения.

Совершено в Риге «22» мая 2008 года в двух экземплярах, каждый на латышском, кыргызском и русском языках, причем все тексты имеют одинаковую силу.

В случае возникновения разногласий в толковании положений настоящего Соглашения, Договаривающиеся Стороны будут руководствоваться текстом на русском языке.

**За Правительство
Латвийской Республики**

**За Правительство
Кыргызской Республики**

**Протокол
к Соглашению между Правительством Латвийской Республики и
Правительством Кыргызской Республики
о поощрении и защите инвестиций**

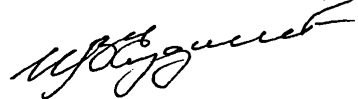
При подписании Соглашения между Правительством Латвийской Республики и Правительством Кыргызской Республики о поощрении и защите инвестиций нижеподписавшиеся представители Договаривающихся Сторон согласились о следующих положениях, которые составляют неотъемлемую часть Соглашения:

Правительство Кыргызской Республики принимает к сведению заявление Правительства Латвийской Республики, что понятие «не-гражданин» относительно к подпункту (i) подпункту (a) пункта 2 Статьи 1 означает лиц, которые в соответствии с законом Латвийской Республики «О статусе тех граждан бывшего СССР, у которых нет гражданства Латвии или другого государства» имеют право на паспорт не-гражданина, выдаваемого Латвийской Республикой, и не являются лицами без гражданства (апатридом).

**За Правительство
Латвийской Республики**

**За Правительство
Кыргызской Республики**

[TRANSLATION – TRADUCTION]

AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF
LATVIA AND THE GOVERNMENT OF THE KYRGYZ REPUBLIC ON
THE PROMOTION AND PROTECTION OF INVESTMENTS

The Government of the Republic of Latvia and the Government of the Kyrgyz Republic, hereinafter referred to as the “Contracting Parties”,

Recognising the need to protect investments of the investors of one Contracting Party in the State territory of the other Contracting Party on a non-discriminatory basis,

Desiring to develop long-term economic co-operation with respect to investments by nationals and investments by companies of one Contracting Party in the State territory of the other Contracting Party,

Recognising that the treatment to be accorded investments under this Agreement will stimulate the flow of private capital and the economic development of the Contracting Parties,

Recognising that economic development and the development of business relations can promote international recognition of labour rights,

Agreeing that these objectives can be achieved without relaxing common health, safety and environmental protection measures,

Have agreed as follows:

Article 1. Definitions

1. “Investments” mean every kind of asset invested in by investors of one Contracting Party in the State territory of the other Contracting Party in accordance with the national State laws and regulations of the latter Contracting Party (the receiving Contracting Party), and include in particular, though not exclusively:

(a) movable and immovable property and rights linked to property such as leases, mortgages, liens and guarantees;

(b) shares, capital, debentures and any other forms of participation in a company;

(c) claims to money or to any other performance having an economic value;

(d) intellectual property rights, including copyrights, trade marks, patents, industrial designs and technical processes, professional secrets, trade names, know-how (unpatented practical knowledge) and goodwill (business reputation);

e) business concessions conferred in accordance with national laws and regulations or under contract, including concessions to search for, cultivate, extract or exploit natural resources.

Any changes in the form in which assets are invested or reinvested shall not affect the character of the investments, provided such changes comply with the national State laws and regulations of the Contracting Party in whose territory the investments were made.

2. “Investor” means, with respect to each of the Contracting Parties:

(a) With respect to the Republic of Latvia:

(i) “natural person” means a national of the Republic of Latvia in accordance with its national laws and regulations or a person who, under the laws and regulations of the Republic of Latvia, does not have citizenship of the Republic of Latvia or of any other State and has a non-citizen passport issued by the Republic of Latvia;

(ii) “legal entity” means any legal entity constituted in accordance with the national laws and regulations of the Republic of Latvia;

(b) With respect to the Kyrgyz Republic:

(i) “natural person” means any natural person who is a national of the Kyrgyz Republic in accordance with its national laws and regulations;

(ii) “legal entity” means any legal entity constituted in accordance with the national laws and regulations of the Kyrgyz Republic.

3. “Returns” mean the amounts yielded by investments, including in particular profits, benefits, capital gains, dividends, royalties and licence and other fees.

4. “Territory” means, with respect to both Contracting Parties, the territory over which each of the Contracting States Parties exercises its sovereign rights and jurisdiction in accordance with national laws and regulations and with international law.

Article 2. Promotion and protection of investments

1. Each Contracting Party shall encourage and create favourable conditions for investors of the other Contracting Party to invest in its State territory and shall, in accordance with its national laws and regulations, admit such investments.

2. Each Contracting Party shall in its territory accord to investments and returns on investments of investors of the other Contracting Party fair and equitable treatment and full and constant protection and security.

3. Neither Contracting Party shall in its territory impair by unjustified, discriminatory or arbitrary measures the management, exploitation, use, ownership or right of disposal of investments of investors of the other Contracting Party.

Article 3. Most-favoured-nation and national treatment

1. Each Contracting Party shall provide for investments of investors of the other Contracting Party a treatment no less favourable than the treatment which it accords to its own investors or to investments of investors of any third State, if the latter treatment is more favourable for the investor.

2. Each Contracting Party shall provide for investors of the other Contracting Party, with respect to the management, exploitation, use, ownership or right of disposal of investments, a treatment no less favourable than the treatment which it accords to its own investors or to investors of any third State, if the latter treatment is more favourable for the investor.

Article 4. Exceptions

The provisions of this Agreement shall not be construed as an obligation upon one Contracting Party to extend to the investors of the other Contracting Party, and to their investments and returns on investments, the existing and future benefits of any treatment, preference or privilege which may be accorded to the latter Contracting Party by virtue of:

(a) membership of a free trade area, customs union, currency union, common market or other international agreement relating to such unions or similar organisations, to which either Contracting Party is or may become a party;

(b) any international agreement or arrangement relating wholly or mainly to taxation.

Article 5. Expropriation and compensation

1. The Contracting Parties shall not undertake, directly or indirectly, expropriation and nationalisation measures with respect to investments of investors of the other Contracting Party or any other measures having an analogous effect (hereinafter referred to as expropriation), with the exception of expropriation:

(a) for public purposes;

(b) on a non-discriminatory basis;

(c) in accordance with national laws and regulations, and

(d) with prompt, effective and adequate payment of compensation in accordance with paragraph 2 of this article.

2. Compensation shall:

(a) be paid without delay. In case of delay, costs due to changes in the exchange rate which have occurred during the delay in payment shall be borne by the Contracting Party in whose territory the investment was made;

(b) be equivalent to the current market value of the expropriated investment at the time immediately before the expropriation took place. Changes occurring in the value shall not be reflected in the current market value, due to the fact that the expropriation has become publicly known;

(c) be fully realisable and freely transferable;

(d) include interest at the commercial rate set by the market for the currency in which the compensation will be paid from the date of expropriation until the date of actual payment.

Article 6. Compensation for losses

1. An investor of one Contracting Party whose investments have suffered losses in the territory of the other Contracting Party as a result of war or other armed conflict, a state of national emergency, revolution, insurrection, civil disorder or any other similar event in the territory of the latter Contracting Party shall be accorded by the latter Contracting Party, as regards restitution, indemnification, compensation or any other settle-

ment, a treatment no less favourable than that which is accorded to its own investors or to investors of any third State, whichever is more favourable for the investor.

2. An investor of a Contracting Party which, as a result of any of the cases referred to in paragraph 1, suffers losses due to:

(a) the requisitioning of its investments or a part thereof by the armed forces or authorities of the other Contracting Party; or

(b) the destruction of its investments or a part thereof by the armed forces or authorities of the other Contracting Party which was not necessary in the situation in question,

shall in either case be accorded by the latter Contracting Party restitution or compensation which in either case shall be prompt, adequate and effective, with respect to compensation in accordance with paragraph 2 of Article 5 of this Agreement.

Article 7. Transfers of payments

1. Each Contracting Party shall, in accordance with its national laws and regulations, guarantee to investors of the other Contracting Party the free transfer of payments related to investments into and out of its territory. Such payments shall include in particular, though not exclusively:

(a) the principal and additional amounts to maintain or increase the investment;

(b) returns;

(c) proceeds from the total or partial liquidation of the investments;

(d) payments made under a contract, including loan repayments;

(e) compensation payable pursuant to Articles 5 and 6 of this Agreement;

(f) payments arising from the settlement of a dispute;

(g) earnings and other remuneration of personnel engaged from abroad and working in connection with investments.

2. Each Contracting Party shall further guarantee that the transfers of payments referred to in paragraph 1 of this Article shall be effected in a freely convertible currency and at the prevailing market rate of exchange applicable, on the date of transfer of payments, to the Contracting Party with respect to investments.

3. In the absence of a market for the exchange of foreign currency, the rate to be used shall be the most recent exchange rate for the conversion of currencies into special drawing rights.

Article 8. Subrogation

If a Contracting Party or its representative makes payments to its investors under a guarantee which it has given in connection with an investment in the territory of the other Contracting Party, the latter Contracting Party shall recognise:

(a) the assignment, in accordance with national laws and regulations or with a contract concluded in that country, of the rights and claims of investors to the former Contracting Party or to its designated representative;

(b) that the former Contracting Party or its designated representative is entitled by virtue of subrogation to exercise the rights and to advance the claims of this investor and will assume the obligations connected with this investment.

2. The rights or claims acquired by virtue of subrogation shall not exceed the scope of the rights or claims of the investor.

Article 9. Disputes between an investor and a Contracting Party

1. Any dispute between a Contracting Party and an investor of the other Contracting Party in connection with investments in the territory of the other Contracting Party shall be settled amicably and as quickly as possible through negotiations between the parties to the dispute.

2. If the dispute has not been settled within three (3) months from the date on which it was raised in writing, the dispute may, at the choice of the investor, be referred to the following authorities:

(a) to the competent courts of the Contracting Party in whose territory the investments were made; or

(b) to the International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID), established pursuant to the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States, opened for signature at Washington on 18 March 1965 (hereinafter referred to as the “Centre”), provided that both Contracting Parties are members of ICSID; or

(c) to arbitration by the Additional Facility of the Centre in a case where only one of the Contracting Parties is a member of the ICSID Convention; or

(d) to any ad hoc arbitration tribunal, which, unless otherwise agreed on by the parties to the dispute, is to be established under the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL).

3. Neither of the Contracting Parties which is a party to a dispute can raise an objection to an arbitral award, at any phase of the arbitration procedure, by pleading the fact that the investor of the other Contracting Party has received compensation for a part or a whole of its losses by virtue of an insurance.

4. The award of the arbitration tribunal shall be final and binding with respect to execution by the parties to the dispute in accordance with the national laws and regulations of the Contracting Parties.

Article 10. Settlement of disputes between the Contracting Parties

1. Disputes between the Contracting Parties concerning the interpretation and application of this Agreement shall, as far as possible, be settled by negotiations through diplomatic channels.

2. If the dispute has not been settled within three (3) months, it shall, at the request of either Contracting Party, be submitted under the terms of this Agreement to an arbitration tribunal.

3. The arbitration tribunal shall, for each individual case, be constituted in the following way. Within two (2) months of the receipt of the request for arbitration, each Contracting Party shall appoint one member of the tribunal. Those two members shall then select a national of a third country, who, on approval by the two Contracting Parties, shall be appointed chairman of the Tribunal (hereinafter referred to as the “Chairman”). The appointment of the Chairman shall be confirmed within two (2) months from the date of appointment of the two members.

4. If the necessary appointments have not been made within the period specified in paragraph 3 of this Article, a request to make the appointments may be submitted to the President of the International Court of Justice. If the President is a national of one of the Contracting Parties, or is otherwise prevented from discharging the said functions, the Vice-President shall be invited to make the appointments. If the Vice-President is also a national of one of the Contracting Parties or is otherwise prevented from discharging the said functions, the member of the International Court of Justice next in seniority who is not a national of one of the Contracting Parties shall be invited to make the appointments.

5. The decision of the arbitration tribunal shall be reached by a majority of votes. Such decisions shall be binding. Each Contracting Party shall bear the costs of its own member of the tribunal and of its representation in the arbitration proceedings; the costs of the Chairman and the remaining costs shall be charged equally to the two Contracting Parties. The arbitration tribunal may, however, decide to charge a higher proportion of the costs to one of the Contracting Parties and this decision shall be binding on both Contracting Parties. The arbitration tribunal shall determine its own rules of procedure.

Article 11. Application of other rules and specific obligations

If the provisions of the national laws and regulations of the Contracting Parties, the rules of an international agreement or other specific contract terms with respect to investments of investors of the other Contracting Party provide for a treatment more favourable than is provided for by this Agreement, such provisions shall, to the extent that they are favourable, prevail over this Agreement.

Article 12. Application of this Agreement

This Agreement shall apply to investments made by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party, in accordance with its national laws and regulations, whether made before or after the entry into force of this Agreement, but shall not apply to any disputes concerning investments which arose, or to any claims which were raised, before the entry into force of this Agreement.

Article 13. General derogations

1. Nothing in this Agreement shall be construed as preventing a Contracting Party from taking any action necessary for the protection of its essential security interests in time of war or armed conflict, or any other emergency in international relations.

2. Provided that such measures are not applied in an arbitrary and unjustified manner, or in a manner which would constitute disguised restrictions on international trade or investment, nothing in this Agreement shall be construed as preventing a Contracting Party from taking or applying measures, including measures for the protection of the environment:

- (a) necessary for the maintenance of public order;
- (b) necessary for the protection of the life or health of a person, animal or plant.

3. The provisions of this Article shall not apply to Article 5, Article 6 or paragraph 1(e) of Article 7 of this Agreement.

Article 14. Transparency

1. Each Contracting Party shall promptly publish, or otherwise make publicly available, its laws, regulations, procedures and administrative rulings and judicial decisions of general application, as well as international agreements, which affect investments of investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party.

2. Nothing in this Agreement shall require a Contracting Party to furnish or allow access to confidential or personal information, including information concerning, in particular, investors or investments, the disclosure of which would be contrary to its laws protecting confidentiality or prejudice the legitimate commercial interests of investors.

Article 15. Consultations

Each of the Contracting Parties shall, at the request of the other Contracting Party, arrange consultations for the purpose of monitoring implementation of this Agreement and considering any issue which may arise from this Agreement. Such consultations shall be held between the competent representatives of the Contracting Parties at a time to be determined in advance and in a place to be established and agreed upon through diplomatic channels.

Article 16. Introduction of amendments

Amendments and additions, which shall be drawn up in separate protocols constituting an integral part of this Agreement and entering into force in accordance with Article 17 of this Agreement, may be introduced into this Agreement by mutual consent of the Contracting Parties.

Article 17. Entry into force, duration and termination

1. This Agreement shall enter into force on the date of receipt of the final notification by the Contracting Parties of the completion of the internal procedures necessary for its entry into force and shall remain in force for a period of ten (10) years. The validity of this Agreement shall automatically be extended for subsequent ten-year periods, unless one of the Contracting Parties notifies the other Contracting Party in writing of its inten-

tion to terminate its validity twelve (12) months prior to expiration of the current period of validity.

2. In respect of investments made prior to termination of this Agreement, the provisions of this Agreement shall remain in force for a period of ten (10) years from the date of termination of the period of validity of this Agreement.

3. A protocol shall constitute an integral part of this Agreement.

DONE in duplicate at Riga, on 22 May 2008, in the Latvian, Kyrgyz and Russian languages, all texts having equal force.

In case of differences arising in the interpretation of the provisions of this Agreement, the Contracting Parties shall be guided by the Russian text.

For the Government of the Republic of Latvia:

IVARS GODMANIS
Prime Minister of the Republic of Latvia

For the Government of the Kyrgyz Republic:

IGOR VITALYEVICH CHUDINOV
Prime Minister of the Kyrgyz Republic

PROTOCOL TO THE AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF LATVIA AND THE GOVERNMENT OF THE KYRGYZ REPUBLIC ON THE PROMOTION AND PROTECTION OF INVESTMENTS

Upon signing of the Agreement between the Government of the Republic of Latvia and the Government of the Kyrgyz Republic on the Promotion and Protection of Investments, the undersigned representatives of the Contracting Parties agreed on the following provisions, which shall constitute an integral part of the Agreement:

The Government of the Kyrgyz Republic takes note of the declaration of the Government of the Republic of Latvia that the term “non-citizen” with respect to subparagraph (i) of subparagraph (a) of paragraph 2 of Article 1 designates persons who, under the law of the Republic of Latvia “On the Status of those Citizens of the Former USSR who do not have Citizenship of Latvia or of any other State”, are entitled to a non-citizen passport issued by the Republic of Latvia and who are not stateless persons.

For the Government of the Republic of Latvia:

IVARS GODMANIS

Prime Minister of the Republic of Latvia

For the Government of the Kyrgyz Republic:

IGOR VITALYEVICH CHUDINOV

Prime Minister of the Kyrgyz Republic

[TRANSLATION – TRADUCTION]

ACCORD ENTRE LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE DE LETTONIE ET LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE KIRGHIZE RELATIF À LA PROMOTION ET À LA PROTECTION DES INVESTISSEMENTS

Le Gouvernement de la République de Lettonie et le Gouvernement de la République kirghize (ci-après dénommés les « Parties contractantes »),

Reconnaissant la nécessité de protéger les investissements des investisseurs d'une Partie contractante sur le territoire de l'État de l'autre Partie contractante sur une base non discriminatoire,

Désireux de développer une coopération économique durable en ce qui concerne les investissements nationaux et les investissements des sociétés d'une Partie contractante sur le territoire de l'État de l'autre Partie contractante,

Reconnaissant que le régime accordé en vertu du présent Accord pour les investissements stimulera le flux des capitaux privés et le développement de l'économie des Parties contractantes,

Reconnaissant que le développement de l'économie et des rapports d'affaires peut développer la reconnaissance internationale des droits du travail,

Acceptant que ces objectifs peuvent être atteints sans préjudice pour la santé, la sécurité et les mesures de protection de l'environnement d'usage commun,

Sont convenus de ce qui suit :

Article premier. Définitions

1. Le terme « investissements » s'entend des actifs de toute nature investis par l'investisseur d'une Partie contractante sur le territoire de l'autre Partie contractante en conformité avec la législation nationale de cette dernière (de la Partie contractante d'accueil) et notamment, mais non exclusivement :

(a) Des biens meubles et immeubles et des droits liés au patrimoine tels que bail, hypothèque, droit de gage et cautions;

(b) Des actions, du capital, des créances et de toute autre forme de participation dans une société;

(c) Des créances pécuniaires ou des créances sur toute autre réalisation ayant une valeur économique;

(d) Des droits de propriété intellectuelle comprenant les droits d'auteur, les marques de commerce, les brevets, le design industriel et les procédés techniques, les secrets professionnels, les noms de marque, le savoir-faire (connaissances pratiques non brevetées) et le goodwill (réputation en affaires);

(e) Des concessions d'affaires accordées d'après la législation nationale ou un accord comprenant les concessions en vue de la prospection, du traitement, de l'extraction ou de l'exploitation des ressources naturelles.

Toute modification de la forme sous laquelle les avoirs sont investis ou réinvestis n'affectera pas le caractère des investissements pour autant que ces modifications sont conformes à la législation nationale de la Partie contractante sur le territoire de laquelle les investissements ont été réalisés.

2. Le terme « investisseur » s'entend pour chacune des Parties contractantes :

(a) Pour la République de Lettonie :

(i) Le terme « personne physique » s'entend de tout ressortissant de la République de Lettonie en conformité avec sa législation nationale, ainsi que de toute personne qui n'a pas la nationalité lettonne en vertu de la législation de la République de Lettonie ou la nationalité de tout autre État et qui est titulaire du passeport de non-citoyen délivré par la République de Lettonie;

(ii) Le terme « personne morale » s'entend de toute personne morale constituée en conformité avec la législation nationale de la République de Lettonie;

(b) Pour la République kirghize :

(i) Le terme « personne physique » s'entend de toute personne physique qui est citoyen de la République kirghize en vertu de sa législation nationale;

(ii) Le terme « personne morale » s'entend de toute personne morale constituée en conformité avec la législation nationale de la République kirghize.

3. Le terme « revenus » s'entend des sommes résultant des investissements et notamment du bénéfice, des avantages, de la plus-value du capital, des dividendes, des honoraires, des redevances d'exploitation de licences et d'autres rémunérations.

4. Le terme « territoire » s'entend pour les deux Parties contractantes du territoire sur lequel chacun des États des Parties contractantes exerce ses droits souverains et sa juridiction en conformité avec la législation nationale et le droit international.

Article 2. Encouragement et protection des investissements

1. Chacune des Parties contractantes encouragera les investisseurs de l'autre Partie contractante, leur créera des conditions favorables afin de pouvoir réaliser des investissements sur le territoire de son État et devra autoriser ces investissements en conformité avec sa législation nationale.

2. Chacune des Parties contractantes accordera, sur le territoire de son État, un traitement juste et équitable, ainsi qu'une protection totale et permanente et la sécurité aux investissements et aux revenus provenant des investissements des investisseurs de l'autre Partie contractante.

3. Aucune des Parties contractantes ne pourra causer sur le territoire de son État, par des mesures injustifiées, discriminatoires ou arbitraires, un préjudice à la gestion, à l'exploitation, à la jouissance, à la possession ou au droit de disposer des investissements réalisés par les investisseurs de l'autre Partie contractante.

Article 3. Traitement de la nation la plus favorisée et traitement national

1. Chacune des Parties contractantes assurera aux investissements réalisés par les investisseurs de l'autre Partie contractante un traitement qui ne sera pas moins favorable que le traitement dont bénéficient ses propres investisseurs ou les investissements réalisés par les investisseurs de tout État tiers.

2. Chacune des Parties contractantes assurera aux investisseurs de l'autre Partie contractante un traitement non moins favorable, en ce qui concerne la gestion, l'exploitation, la jouissance, la possession ou le droit de disposer des investissements, que celui qu'elle accorde à ses propres investisseurs ou aux investisseurs de tout État tiers, si ce dernier est plus favorable.

Article 4. Exceptions

Les dispositions du présent Accord ne seront pas interprétées comme obligeant une Partie contractante à étendre aux investisseurs de l'autre Partie contractante, à leurs investissements et aux revenus provenant des investissements, le bénéfice actuel ou futur de tout traitement, la préférence ou le privilège pouvant être accordés par cette dernière Partie contractante et résultant :

(a) De l'adhésion à une zone de libre-échange, à une union douanière, à une union monétaire, à un marché commun ou à tout traité international conduisant à de telles unions ou à de telles organisations dont l'État de toute Partie contractante est ou peut devenir partie;

(b) De tout traité international ou de tout accord portant en totalité ou essentiellement sur la fiscalité.

Article 5. Expropriation et indemnisation

1. Les Parties contractantes n'appliqueront pas directement ou indirectement des mesures d'expropriation ou de nationalisation vis-à-vis des investissements réalisés par les investisseurs de l'autre Partie contractante pas plus que toute autre mesure produisant l'effet similaire (ci-après dénommés « l'expropriation »), sauf les cas où :

- (a) L'expropriation a pour motif l'intérêt public;
- (b) L'expropriation n'a pas de caractère discriminatoire;
- (c) L'expropriation est opérée en vertu de la législation nationale, et
- (d) L'expropriation donne lieu à une indemnisation exacte, efficace et adéquate conformément au paragraphe 2 ci-dessous.

2. L'indemnisation :

(a) Doit être réalisée dans les meilleurs délais. En cas de retard, les frais induits par les variations du taux de change survenant en cas de retard dans le versement de l'indemnité seront pris en charge par la Partie contractante sur le territoire de laquelle l'investissement a été réalisé;

(b) Doit être équivalente à la valeur marchande effective de l'investissement exproprié évaluée au moment précédant l'expropriation. Les variations de la valeur ne devront pas se répercuter sur la valeur marchande effective constatée avant que l'expropriation ne soit rendue publique;

(c) Doit être entièrement réalisable et librement transférable;

(d) Doit comprendre les intérêts calculés au taux commercial établi sur une base commerciale pour la monnaie dans laquelle l'indemnité sera versée depuis le moment de l'expropriation et jusqu'au jour du règlement effectif.

Article 6. Indemnisation des pertes

1. L'investisseur d'une Partie contractante dont les investissements réalisés sur le territoire de l'autre Partie contractante ont subi des pertes en raison d'une guerre ou d'un autre conflit armé, d'un état d'urgence, d'une révolution, d'une insurrection, d'une émeute ou d'un autre événement similaire survenant sur le territoire de cette dernière Partie contractante bénéficiera, de la part de cette dernière Partie contractante, en ce qui concerne la restitution, les garanties, le dédommagement ou toute autre indemnisation, d'un traitement non moins favorable que celui que cette Partie accorde à ses propres investisseurs ou aux investisseurs de tout État tiers, le traitement le plus favorable pour l'investisseur étant celui accordé.

2. L'investisseur de la Partie contractante qui a subi des pertes dans tous les cas visés au paragraphe 1 ci-dessus, lorsque :

(a) Ses investissements ou une partie de ses investissements ont été réquisitionnés par les forces armées ou les administrations de l'autre Partie contractante; ou

(b) Ses investissements ou une partie de ses investissements ont été détruits par les forces armées ou les administrations de l'autre Partie contractante sans que cela se justifie par les impératifs de la situation,

bénéficiera dans tous les cas, de la part de cette dernière Partie contractante, d'une restitution ou d'une indemnisation qui devra être dans tous les cas immédiate, adéquate et efficace en ce qui concerne les indemnisations visées à l'article 5, paragraphe 2, ci-dessus.

Article 7. Transferts des paiements

1. Chacune des Parties contractantes garantira aux investisseurs de l'autre Partie contractante, en conformité avec la législation nationale de son État, le libre transfert des paiements en rapport avec les investissements sur son territoire et hors de son territoire. Les paiements susvisés doivent comprendre notamment, mais non exclusivement :

(a) Le capital initial et le montant complémentaire nécessaire à l'exploitation ou à l'extension de l'investissement;

(b) Les revenus;

(c) Les revenus provenant de la liquidation totale ou partielle des investissements;

(d) Les paiements réalisés dans le cadre d'un contrat, y compris les paiements sur emprunts;

(e) Les indemnités à verser en vertu des articles 5 et 6 du présent Accord;

(f) Les paiements provenant de la résolution d'un différend;

(g) Le salaire et les autres rémunérations du personnel engagé à l'étranger et employé dans le cadre des investissements.

2. Chacune des Parties contractantes garantira également que les transferts des paiements visés au paragraphe 1 ci-dessus s'effectueront dans la monnaie convertible et au taux de change dominant du marché à la date du transfert même des paiements applicable à la Partie concernée.

3. À défaut du marché de change des devises étrangères, il conviendra d'utiliser le dernier taux de change des unités monétaires de compte dans le cadre des droits de tirage spéciaux.

Article 8. Subrogation

1. Dans le cas où une Partie contractante ou son représentant effectue les paiements à ses investisseurs en vertu de la garantie qu'elle avait accordée au titre de l'investissement réalisé sur le territoire de l'autre Partie contractante, cette dernière Partie reconnaît :

(a) La cession, en vertu de la législation nationale ou d'un accord conclu dans ce pays, des droits et des réclamations des investisseurs vis-à-vis de la Partie contractante précédente ou de son représentant désigné;

(b) Que la Partie contractante précédente ou son représentant désigné a acquis, par voie de subrogation, le droit de faire valoir les droits et de déposer les réclamations dudit investisseur, et que la Partie contractante concernée ou son représentant assumera les obligations liées à l'investissement concerné.

2. Les droits ou les réclamations acquis par voie de subrogation ne dépasseront pas le cadre des droits ou des réclamations de l'investisseur.

Article 9. Différends entre l'investisseur et la Partie contractante

1. Tout différend entre une Partie contractante et l'investisseur de l'autre Partie contractante lié aux investissements sur le territoire de l'autre Partie contractante sera résolu à l'amiable dans les meilleurs délais par voie de négociations entre les parties au différend.

2. Au cas où l'objet du différend n'aurait pas été résolu dans les trois (3) mois suivant la notification écrite de la demande, l'investisseur peut le soumettre, selon son gré, à l'examen des instances suivantes :

(a) Les juridictions compétentes de la Partie contractante sur le territoire de laquelle les investissements ont été réalisés; ou

(b) Le Centre international pour le règlement des différends relatifs aux investissements (CIRDI) constitué en vertu de la Convention pour le règlement des différends relatifs aux investissements entre États et ressortissants d'autres États, ouverte à la signature

à Washington le 18 mars 1965 (ci-après dénommé le « Centre »), sous réserve que les deux Parties contractantes ont adhéré au CIRDI; ou

(c) L'arbitrage auprès du Mécanisme supplémentaire du Centre dans le cas où une seule des Parties contractantes est partie à la Convention CIRDI; ou

(d) Tout tribunal arbitral (ad hoc) constitué en conformité avec le Règlement d'arbitrage de la Commission des Nations Unies pour le droit commercial international (CNUDCI), lorsque les parties au différend n'en disposent autrement.

3. Aucune des Parties contractantes concernées par le différend ne pourra contester la sentence arbitrale à aucun stade de la procédure arbitrale en invoquant le fait que l'investisseur de l'autre Partie contractante a été indemnisé pour une partie ou pour la totalité de ses pertes au titre de son assurance.

4. La sentence du tribunal arbitral est définitive et exécutoire pour les deux parties au différend en accord avec les législations nationales des États des Parties contractantes.

Article 10. Règlement des différends entre les Parties contractantes

1. Les différends entre les Parties contractantes relatifs à l'interprétation et l'application du présent Accord seront réglés dans la mesure du possible à l'amiable par la voie diplomatique.

2. Si un différend n'est pas résolu dans les trois (3) mois, il sera soumis à un tribunal arbitral à la demande de toute Partie contractante en application des dispositions du présent Accord.

3. Le tribunal arbitral établit pour chaque cas d'espèce les voies suivantes de règlement. Dans un délai de deux (2) mois suivant la réception de la demande d'arbitrage, chacune des Parties contractantes nommera un arbitre. Les deux arbitres désigneront ensuite un ressortissant d'un État tiers qui devra être nommé président du tribunal (ci-après dénommé le « Président ») avec l'accord des deux Parties contractantes. Le Président devra être nommé dans les deux (2) mois suivant la nomination des deux arbitres.

4. Si les nominations nécessaires n'ont pas été faites dans les délais spécifiés au paragraphe 3 ci-dessus, la demande peut être soumise au Président de la Cour internationale de Justice aux fins de la nomination. Dans le cas où ce dernier serait ressortissant d'une des Parties contractantes ou s'il est empêché pour une raison ou une autre de remplir la mission susvisée, la demande de procéder à la nomination sera adressée au Vice-Président. Dans le cas où le Vice-Président serait également ressortissant d'une des Parties contractantes ou s'il est empêché pour une raison ou une autre de remplir la mission susvisée, il appartiendra au membre le plus ancien de la Cour internationale de Justice qui n'est ressortissant d'aucune des Parties contractantes, de procéder aux nominations.

5. La sentence du tribunal arbitral est rendue à la majorité des voix. Les sentences du tribunal ont force exécutoire. Chacune des Parties contractantes prendra à sa charge les frais de son propre arbitre et sa représentation dans la procédure arbitrale. Les frais du Président et le reste des frais seront assumés à parts égales par les deux Parties contractantes. Le tribunal arbitral peut toutefois imposer une plus grande partie des frais à l'une des Parties contractantes, cette décision ayant force exécutoire pour les deux Parties contractantes. Le tribunal arbitral arrêtera lui-même sa procédure.

Article 11. Application d'autres règles et obligations spéciales

Si les dispositions de la législation nationale des États des Parties contractantes, les normes d'un traité international ou d'autres clauses spéciales du contrat relatif aux investissements réalisés par les investisseurs de l'autre Partie contractante prévoient un traitement plus favorable que celui prévu par le présent Accord, les dispositions susvisées prévaudront sur le présent Accord dans la mesure où elles sont plus favorables.

Article 12. Application du présent Accord

Le présent Accord est applicable aux investissements réalisés par les investisseurs d'une Partie contractante sur le territoire de l'autre Partie contractante en conformité avec sa législation nationale avant et après l'entrée en vigueur du présent Accord, sans toutefois pouvoir s'appliquer à tout différend portant sur les investissements qui est susceptible de survenir ou à toute réclamation qui était formulée avant l'entrée en vigueur du présent Accord.

Article 13. Réserves générales

1. Rien dans le présent Accord ne sera interprété comme un obstacle à l'une ou l'autre des Parties contractantes pour réaliser les actes voulus en vue de protéger ses intérêts principaux de sécurité pendant une guerre, un conflit armé ou tout autre état d'exception dans les relations internationales.

2. Pour autant que les mesures concernées ne sont pas appliquées sur une base arbitraire et injustifiée ou qu'elles ne s'appuient pas sur des restrictions déformées du commerce international ou de l'investissement, rien dans le présent Accord ne sera interprété comme un obstacle à l'une ou l'autre des Parties contractantes en ce qui concerne l'application ou l'utilisation de mesures, y compris celles visant à la protection de l'environnement :

(a) Nécessaires pour maintenir l'ordre public;

(b) Nécessaires pour protéger la vie ou la santé d'une personne, d'un animal ou d'une plante.

3. Les clauses du présent article ne concerneront pas l'article 5, l'article 6 ou l'article 7, paragraphe 1 (e), du présent Accord.

Article 14. Transparence

1. Chacune des Parties contractantes publiera directement ou rendra publics par un autre procédé ses lois, règles, procédures et normes administratives, les décisions juridiques d'application commune ainsi que ses traités internationaux influant sur les investissements réalisés par les investisseurs d'une Partie contractante sur le territoire de l'autre Partie contractante.

2. Rien dans le présent Accord n'exigera d'une Partie contractante de mettre à disposition ou d'accorder l'accès à des informations confidentielles ou individuelles, y compris

les informations concernant notamment les investisseurs ou les investissements, dont la divulgation ne serait pas conforme à ses lois protégeant la confidentialité ou porterait préjudice aux intérêts commerciaux légitimes des investisseurs.

Article 15. Consultations

Chacune des Parties contractantes organisera des consultations, à la demande de l'autre Partie contractante, afin de suivre l'application du présent Accord et d'examiner toute question pouvant résulter du présent Accord. Les consultations susvisées auront lieu entre les représentants compétents des Parties contractantes aux dates et dans les lieux convenus en temps utile par la voie diplomatique.

Article 16. Amendements

Les Parties contractantes peuvent d'un commun accord apporter au présent Accord des amendements qui feront l'objet d'un protocole spécifique; ces protocoles deviendront partie intégrante du présent Accord et entreront en vigueur conformément aux dispositions de l'article 17 ci-dessous.

Article 17. Entrée en vigueur, durée et cessation

1. Le présent Accord entre en vigueur dès la réception de la dernière notification des Parties contractantes portant accomplissement des procédures intérieures nécessaires à son entrée en vigueur. Le présent Accord est conclu pour une durée de dix (10) ans et il sera automatiquement prorogé pour des nouvelles périodes subséquentes de dix ans pour autant qu'aucune des Parties contractantes n'ait notifié par écrit à l'autre Partie contractante, douze (12) mois avant l'expiration de la durée de l'Accord, son intention de le dénoncer.

2. En ce qui concerne les investissements réalisés avant l'expiration du présent Accord, les conditions des dispositions du présent Accord resteront en vigueur pendant une période de dix (10) ans à partir de la date d'expiration du présent Accord.

3. Un protocole constitue partie intégrante du présent Accord.

FAIT à Riga, le 22 mai 2008, en deux exemplaires, chacun en langues lettone, kirghize et russe, tous les textes faisant également foi.

En cas de divergences d'interprétation des dispositions du présent Accord, les Parties contractantes se référeront au texte en langue russe.

Pour le Gouvernement de la République de Lettonie :

IVARS GODMANIS

Premier ministre de la République de Lettonie

Pour le Gouvernement de la République kirghize :

IGOR VITALYEVICH CHUDINOV

Premier ministre de la République kirghize

PROTOCOLE ADDITIONNEL À L'ACCORD ENTRE LE GOUVERNEMENT DE LA
RÉPUBLIQUE DE LETTONIE ET LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE
KIRGHIZE RELATIF À LA PROMOTION ET À LA PROTECTION
DES INVESTISSEMENTS

En signant l'Accord entre le Gouvernement de la République de Lettonie et le Gouvernement de la République kirghize relatif à la promotion et à la protection des investissements, les représentants soussignés des Parties contractantes sont convenus des dispositions suivantes qui constituent partie intégrante de l'Accord :

Le Gouvernement de la République kirghize prend acte de la déclaration du Gouvernement de la République de Lettonie stipulant que la notion de « non-citoyen » telle que figurant à l'alinéa (i), point (a), paragraphe 2 de l'article premier s'applique aux personnes qui, en vertu de la loi de la République de Lettonie « sur le statut des citoyens de l'ex-URSS qui n'ont pas la nationalité de la Lettonie ou d'un autre État », ont droit au passeport de non-citoyen délivré par la République de Lettonie et qui ne sont pas des apatrides.

Pour le Gouvernement de la République de Lettonie :

IVARS GODMANIS

Premier ministre de la République de Lettonie

Pour le Gouvernement de la République kirghize :

IGOR VITALYEVICH CHUDINOV

Premier ministre de la République kirghize